

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

5^E JAARGANG

WOENSDAG 17 NOVEMBER 1920

No. 255

INHOUD

DE NIEUWE BANKWET IN DE UNIE VAN ZUID-AFRIKA door <i>Mr. J. D. van Ketwich Verschuur</i>	Blz. 997
De Weg voor de Sociale Ziekteverzekering door <i>Mr. W. H. A. Elink Schuurman</i>	999
De Groei der Japansche Concurrentie door <i>J. G. Bendien</i>	1000
Pleidooien voor Decentralisatie	1002
Londensche Correspondentie	1005
AANTEKENINGEN:	
De nieuwe Indische belastingvoorstellen	1007
Credietverleening door de V. een. Staten aan Europa	1009
Concentratie in de Engelsche scheepvaart	1009
MAANDCIJFERS:	
Handelsbeweging over de maand September 1920	1011
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	1012—1018
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*Telef. Nr. 3000. Telegr. adres: *Economisch Instituut.*Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p.
in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 22,50
per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen
het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande
ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos,
voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonne-
ment volgens tarief. Administratie van abonnementen
en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-
Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

15 NOVEMBER 1920.

De groote najaarsgeldvraag schijnt in hoofdzaak
weder voorbij te zijn. De geldmarkt was althans de
afgelopen week aanzienlijk ruimer. De prolongatie-
rente daalde van 5 à 4½ pCt. tot 3½ en 3¼ pCt. en
wissels konden aan het einde der week gemakkelijk
voor 4½ pCt. plaatsing vinden.

* * *

De Minister van Financiën stelt op 22 dezer de
inschrijving open op f 50 miljoen schatkistpapier.
Als gewoonlijk worden aangeboden drie- en zes-maands
promessen en schatkistbiljetten met een looptijd van
1 jaar.

* * *

De wisselnoteeringen in het begin der week en aan
het einde waren vrijwel gelijk. Toch hebben er tus-

schen in op verschillende dagen vrij heftige schomme-
lingen plaats gehad. De dalingen werden echter
meestal dan later weder door stijgingen genivelleerd.
Een uitzondering maakte Madrid, dat de onafgebro-
ken daling der laatste weken in versnelde mate heeft
voortgezet, zoodat aan het einde der week voor 39.80
werd afgedaan. In de oorlogsjaren bewoog de koers
zich tusschen 51.— en 53.—.

LONDEN, 13 NOVEMBER 1920.

In de afgelopen dagen gaf de geldmarkt weder
teekenen van krapheid en voor daggeld moest vijf
tot zes procent betaald worden, terwijl zevendaags-
geld op 5½ pCt. bleef. Men verwacht in het begin
der volgende maand eenige ontspanning door groote
Gouvernementsstortingen, alhoewel algemeen aange-
nomen wordt, dat deze geen langdurigen invloed op de
markt zullen uitoefenen.

De disconto-markt was in sympathie met de geld-
markt vast en voor 2-, 3-, 4- en 6-maandswissels werd
6¼ pCt.—6½ pCt., 6¼/16 pCt.—6¾ pCt., idem, en
6¼/16 pCt.—6½ pCt. genoteerd.

DE NIEUWE BANKWET IN DE UNIE VAN ZUID-AFRIKA.

In een vorig artikel „Het uitvoerverbod op goud
in de Unie van Zuid-Afrika”¹⁾ werden de redenen
ontvond, welke der Zuid-Afrikaansche regeering
aanleiding hebben gegeven bijzondere maatregelen
te beramen ter bewaring van den ondanks het uit-
voerverbod op goud, steeds verminderenden voorraad
edel metaal in de Unie; de materialisatie daarvan
ligt thans voor ons in den vorm van de dezer dagen
gepubliceerde „wet om de specievoorraden van de
Unie te bewaren door voorziening te maken voor de
uitgifte van goudcertificaten;... voor de oprich-
ting van een centrale reservebank voor de Unie; om
de uitgifte van banknoten en het houden van reser-
ves te regelen ten einde grooter stabiliteit in het
geldwezen van de Unie te verzekeren...”, kortelijk
„Betaalmiddelen en bankwet 1920” geheeten.

Op grond van die wet zal te Pretoria een circula-
tiebank worden gevestigd, „De Zuid-Afrikaanse Re-
servebank” geheeten. Zij zal worden bestuurd door
een raad van elf directeuren, waarvan drie financiers
moeten zijn, (de vertegenwoordigers van de in de
Unie werkende handelsbanken, welke de helft van
het kapitaal der bank moeten fourneeren) en benoemd
worden door den Gouverneur-Generaal uit een voor-
dracht van die banken, drie (waarvan één koopman,
één boer en één fabrikant moet zijn) door andere aan-
deelhouders dan de banken en vijf (waarvan drie de
vertegenwoordigers van de regeering en de twee an-
deren, de President en de Vice-president zijn) door

¹⁾ Zie pag. 757 van den loopenden jaargang.

den Gouverneur-Generaal. De President en de Vice-president moeten personen zijn van „beproefde bank-ervaring”, mogen geen belang hebben in een andere bank en worden benoemd voor vijf jaar. Zij zijn de eigenlijke bestuurders van de bank; de overige „directeuren” zouden in Nederland commissarissen worden genoemd.

Het aanvankskapitaal van de bank bedraagt een miljoen pond aan aandelen, waarvan de helft à pari moet worden ingeschreven door de handelsbanken¹⁾ naar evenredigheid van het bedrag van hun gestorte kapitaal en reservefonds en het restant eveneens à pari aan het publiek wordt aangeboden. Behalve de deelnemende banken en de schatkist mag geen aandeelhouder meer dan £ 10.000 aan aandelen van de bank bezitten, terwijl de banken verplicht zijn steeds aandelen van de reservebank in portefeuille te hebben tot een nominale waarde van niet minder dan 5 pCt. van hun eigen gestorte kapitaal. Vóór het reservefonds 25 pCt. van het gestorte kapitaal der bank bedraagt, mag niet meer dan 6 pCt. dividend op de aandelen worden betaald, terwijl het maximum dividend op 10 pCt. gesteld is. De na uitbetaling daarvan overblijvende zuivere winst komt aan de regeering.

De bank krijgt gedurende 25 jaar het uitsluitend recht tot het uitgeven van bankbiljetten. Deze moeten voor niet minder dan 40 pCt. gedekt zijn door goudspecie en voor de rest door handelspapier. Zij kan echter door de Thesaurie worden gemachtigd gedurende een verlengbaren termijn van 30 dagen de verplichte metaaldekking te beperken; gedurende dien tijd is zij aan de schatkist een progressieve belasting schuldig evenredig aan het percentage, waarmee de gouddekking beneden het voorgeschreven bedrag daalt. Overigens is haar bankbiljettenuitgifte niet aan belasting onderworpen. Zoolang de biljetten van de centrale bank nog niet in omloop zijn gebracht, zullen de andere banken het recht hebben met de uitgifte van hun biljetten door te gaan; deze moeten echter eveneens tot een bedrag van minstens 40 pCt. door goud gedekt zijn, terwijl 3 pCt. belasting per jaar geheven wordt van het bedrag, waarmee de gemiddelde circulatie die van 31 December 1919 te boven gaat. Twee jaar nadat de biljetten van de centrale bank in omloop zijn gebracht, betalen de andere banken haar het bedrag van hun nog in omloop zijnde noten uit en neemt zij hun aansprakelijkheid over.

De bank kan overal in de Unie en met toestemming van de Thesaurie ook daarbuiten, takkantoren openen of agenten en correspondenten aanstellen en optreden als bankier van de regeering; zij is verplicht periodiek de koersen te publiceeren, waartegen wissels bij haar kunnen worden gedisconteerd. Haar werkzaamheden bestaan o.a. in het uitgeven van bankbiljetten; het aannemen van gelden in deposito; het innen van gelden; het koopen, verkoopen of herdisconteeren van wissels, promessen of ander handelspapier, alsmede van wissels en promessen geëndosseerd door een bank en uitgegeven of getrokken voor het beleenen van of het handeldrijven in Unie-obligaties; het toestaan van leeningen of het geven van voorschotten in rekening-courant tegen onderpand van verschillende aard; het overboeken per telegram of brief; het koopen en verkoopen van zichtwissels, handelsaccepten, bankiersaccepten en wissels getrokken in of op plaatsen in het buitenland; het koopen en verkoopen van aandelen, obligaties, enz. van de Unie-regeering en van plaatselijke bestu-

ren in de Unie met een looptijd van niet langer dan zes maanden; het koopen en verkoopen van effecten voor cliënten; het koopen en verkoopen van edele metalen; het in bewaring nemen en beheeren van effecten en andere artikelen van waarde; het openen van rekeningen in het buitenland en het optreden als agent of correspondent voor een bank, die zaken doet in of buiten de Unie.

Uitdrukkelijk verboden is haar het handeldrijven of belang hebben in handels- of nijverheidsondernemingen; het koopen of beleenen van eigen aandelen of aandelen van een andere bank, het geld voorschieten op of eigenaar worden van onroerende goederen met uitzondering van „eigen bezigheidsgebouwen”, het verstrekken van leeningen of voorschotten zonder onderpand, andere dan zichtwissels trekken of accepteren, gelden aannemen in vast deposito en rente toestaan op credit-saldi in rekening-courant.

De bank is verplicht tot publicatie van een wekelijkschen staat van de uitgegeven bankbiljetten, de goudcertificaten in portefeuille, het in de kelders aanwezige gemunte en ongemunte goud en zilver en van een jaarlijksche balans en winst- en verliesrekening (accounts). In menig opzicht opvallend is de gelijkenis van het in deze en de beide voorgaande alinea's besproken gedeelte der wet met de voor de Nederlandsche bank vastgestelde regelen.

Met het doel het goud aan den omloop te onttrekken machtigt de wet de Thesaurie „gemunt of ongemunt goud in ontvangst te nemen” en daartegen „goudcertificaten” uit te geven van de nominale waarde van het aangeboden goudstuk en de normale waarde van ongemunt goud, nl. £ 3.17.10½ per standaard ons. Zij zijn voor hun nominale waarde wettig betaalmiddel tot elk bedrag, „worden geacht goud of goudspecie te zijn voor elk doel, waarvoor goud of goudspecie... ingevolge deze wet gehouden moet worden” en worden op vertoon door de Thesaurie tegen goudspecie ingewisseld. De bepaling, waarom het in deze wet echter in hoofdzaak te doen is, is deze „dat de inwisseling van goudcertificaten opgeschort wordt zoolang de marktprijs van goud hoger is dan de normale”, het goud dus agio doet, zooals thans reeds geruimen tijd in belangrijke mate het geval is in verband met den wisselkoers van den Amerikaanschen dollar, op den grondslag waarvan de goudmijnen sedert Juli 1919 hun product op de open markt te Londen verkoopen. Wordt de inwisseling van de goudcertificaten gestaakt dan kunnen, en de praktische bedoeling is natuurlijk zullen, de banken in de Unie worden verplicht hun gemunte goud bij de Thesaurie te deponeren en daarvoor certificaten in ontvangst te nemen. Ten einde tegemoet te komen aan de bezwaren van hen, die groote gevaren zien in het blijvend opheffen van den gouden standaard, welke van deze bepalingen het gevolg zoude kunnen zijn, zijn de zoo juist omschreven bepalingen in hun werking aan een tijdsbepaling gebonden en slechts van kracht tot 30 Juni 1923. Op nader bij verordening vast te stellen voorwaarden is de Thesaurie gerechtigd in bepaalde omstandigheden goud los te laten voor uitvoer. Met het oog op de geringe goudreserves der banken bepaalt de wet ten slotte nog dat gedurende drie jaren na de inwerking-treding daarvan de dekking van de dadelijk opeischbare vorderingen (met uitzondering van de bankbiljetten, waarvoor een afzonderlijke metaaldekking van 40 pCt. is voorgeschreven) niet minder dan 10 pCt. mag bedragen en na afloop van dien termijn niet minder dan 13 pCt. Op het niet nakomen van de bepalingen der wet, waarbij aan de banken bepaalde verplichtingen worden opgelegd, zijn als sanctie zware boeten gesteld. Het zal sommigen banken niet gemakkelijk vallen binnen korten tijd aan de verplichtingen te voldoen; het is echter een reden tot verheuging dat door deze wet een einde wordt gemaakt aan den chaotischen toestand, waarin het bankbedrijf hier te lande bij gebreke aan voldoende dwingende

¹⁾ Dit zijn thans de African Banking Corporation Ltd., die binnenkort met de Standaard Bank zal worden gemalgemeerd; de National Citybank of New York S. African Branch Ltd.; de Standaard Bank van Z.-Afrika beperkt, met hun hoofdkantoor in de Unie te Kaapstad, de Nederlandsche Bank voor Z.-Afrika en de Nationale Bank van Z.-Afrika beperkt, met hun hoofdkantoor in de Unie te Pretoria en de Stellenbosch Distriktbank beperkt te Stellenbosch.

bepalingen verkeerde en tengevolge waarvan de belangen van het publiek aan niet geringe gevaren waren blootgesteld.

Mr. J. D. VAN KETWICH VERSCHUUR.

Pretoria.

DE WEG VOOR DE SOCIALE ZIEKTE- VERZEKERING.

In de ziekteverzekering zijn voor de uitkeeringen twee stelsels mogelijk. Men kan vaste bedragen verzekeren, zoodat eenige gelijkenis bestaat met de inrichting der verzekeringsovereenkomsten van het handelsverkeer, waarvoor het wetboek van koophandel een „verzekerde som” als een der onmisbare vereischten noemt. Het andere stelsel maakt de uitkeering afhankelijk van het loon, en deze regeling vertoont overeenkomst met de wijze van berekening van ambtenaarspensioenen en met den opzet van de ongevallenverzekering volgens de wet van 1901.

Reeds de eerste moderne ziekteverzekeringwet, die van het Duitsche Rijk, van 1883, sprak van uitkeeringen aan arbeiders ten bedrage van een percentage van het loon; en daarmee is de herkomst van het eene stelsel vastgelegd.

Aan den anderen kant werken sinds meer dan een eeuw de Hollandsche ziekenfondsen met uitkeeringen, die in de reglementen in guldens en centen worden uitgedrukt.

Wanneer nu de vraag gesteld wordt, wat verdient voor de Nederlandsche sociale ziekteverzekering de voorkeur, dan blijkt, dat weliswaar de wet-Talma¹⁾ een bepaalde richting, de Duitsche, gekozen heeft; maar het is mogelijk, dat diens regeling op Duitsche leest geschied is, zonder dat ook aan het wezen en de voordeelen van het andere stelsel de noodige aandacht gewijd is; dan zou toch waarlijk alsnog, bij de door Minister Aalberse voorgenomen herziening der wet van 1913, ook deze hoofdzak behooren te worden overwogen.

Het gaat hierbij niet om een politiek beginsel! Maar wel is het vraagstuk van groot belang uit een oogpunt van techniek en organisatie; en zijn met een verkeerde keuze extra administratieve uitgaven gemeoid, zoolang als er een sociale verzekering in Nederland bestaan zal. Want een illusie is het, dat een ingrijpende wijziging in den opzet wanneer eenmaal een bepaalde richting gekozen is, later ook nog kan worden tot stand gebracht.²⁾

Bij zijn voorloopig ontwerp tot wijziging der ziekte-wet, dat de Minister den Hoogen Raad van Arbeid om advies heeft overgelegd (voorjaar 1920), is een belangrijke concessie aan de wenschen der bestaande ziekenfondsen gedaan. Naar verluidt brengt zij het toezicht op deze fondsen bij de Verzekeringsraden, in plaats van bij de Raden van Arbeid; een verbetering, omdat deze laatste lichamen met hun eigen officieele fondsen de concurrenten zullen zijn. Om de bestaande fondsen tevreden te stellen zal echter meer noodig zijn: verwijdering van allen dwang omtrent de inrichting der verzekering. Het moet den fondsen mogelijk worden gemaakt, bij het systeem te blijven van bepaalde verzekerde uitkeeringen, tegen genot van bepaalde contributies, het systeem, dat zooals gezegd, hier te lande algemeen gebruikelijk is. Het behoeft slechts verder ontwikkeld te worden en zal dan aan alle praktische eischen voldoen. Met name moeten de fondsen hun leden meer keuze geven, dan tot nu toe gebruikelijk was; en een schaal opmaken van verzekerde weekuitkeeringen, waaruit elk lid dan zoodanig bedrag kiest, als hem past. De groote verandering in de geldloonen, die alom ingetreden is, zal

wel de fondsen vanzelf tot deze differentieering brengen.

In dit systeem kan de boekhouding beknopt van omvang blijven. Het financieele belang bij een eenvoudige administratie spreekt luide; alle nutteloos formalisme kost handen vol geld, omdat er millioenen verzekerden zullen zijn.

Ofschoon goed bedoeld, om namelijk simulatie te voorkomen, door den verzekerde een deel van het risico der loonderving zelf te doen dragen, bevredigt niettemin het andere stelsel niet. Het kan niet bevredigen.

Vooreerst omdat het wettelijke eigen-risico voor allen gelijk is, of iemand veel verdient of slechts een schamel loon; en omdat de laatste te kort komt, als hij met $\frac{1}{2}$ of $\frac{3}{4}$ wordt naar huis gezonden. Daar ligt een grove onbillijkheid in. Ten tweede is het middel niet doeltreffend; want men zal aan de arbeiders nooit het recht kunnen ontnemen, te profiteeren van de uitkeeringen die hun vakverenigingen in geval van ziekte naast de wettelijke uitkeeringen doen. Zou iemand het wagen, dit recht aan te randen? Immers neen. Maar dan bereikt men ook het eigen-risico dragen niet. Het moge hier gezegd worden, dat het controleren der zieken, om simulatie te voorkomen, zeer moeilijk is; een dergelijk grof instrument, als het gedwongen onverzekerd laten van een zeker percentage der loonderving, baat niet! De besturen moeten waken tegen oververzekering in het stelsel van vaste sommen, ongetwijfeld; maar deze taak zal slechts een deel uitmaken van de algemeene zorg om simulatie te bestrijden.

Een der beste middelen is nog altijd te vinden in het beperkte aantal leden. Zeer belangrijk is een uitsluiting van den consulent der ziekenfondsen in het kanton Genève, in diens jaarlijksch verslag over het jaar 1918: „*Les sociétés les mieux placées sont celles de 150 à 250 membres environ: les risques sont déjà assez bien répartis, le contrôle est aisé, l'administration facile.*”¹⁾ Niet anders denkt over dit punt het bondsbureau van toezicht der Zwitsersche Republiek. Het heeft zich onthouden, aan de fondsen eenigen eisch te stellen wat minimum aantal leden betreft.²⁾ Ook de ervaring in Engeland is al van jaren her deze, dat dooreengenomen de fondsen met een klein aantal leden financieel het beste er voor staan. Het ware te wenschen, dat in de Nederlandsche wet zelve alsnog het minimum werd opgenomen, en dit bepaald werd op een laag cijfer, b.v. *tweehonderd leden*; men zal aldus voorkomen, dat onder invloed van verkeerde dogmatische begrippen de Algemeene Maatregelen van Bestuur, waaraan krachtens de bestaande redactie de regeling is voorbehouden (artikel 93) een ongemotiveerd laag minimum stellen; of bezwarende bepalingen maken. Die vrees is niet denkbeeldig, want nog altijd werkt de oorspronkelijke opzet van Talma na, die fondsen van vele duizenden leden beoogde.

Een nieuw verschijnsel vraagt bovendien met steeds meer klem de aandacht van den wetgever. De collectieve arbeidsovereenkomsten, wier aantal en betekenis zoo vervaarlijk snel toenemen, hebben ook de belangen van den zieken werkman behartigd. De herziening van de bepalingen van het burgerlijk wetboek op het stuk der arbeidsovereenkomst bracht o.a. het beginsel, dat een patroon bij ziekte van een werkman dezen gedurende een betrekkelijk korten tijd zijn loon moet doorbetalen. Vrees, dat de concurrentie de winst zal drukken, bracht de patroons aanvankelijk er toe deze bepaling (art. 1638, c, B. W.) bij schriftelijke overeenkomst ter zijde te stellen. Waar het collectief contract die concurrentie verzwakt, vermindert ook bij de patroons hun bezwaar tegen de toepassing van

¹⁾ Wet van 3 Juni 1913, Staatsblad No. 204.

²⁾ De Duitsche Reichsversicherungsordnung (1911), die de sociale verzekering grondig had moeten hervormen, is ten slotte niet anders geworden dan een knappe codificatie; omwerking bleek onmogelijk.

¹⁾ XVIme Rapport sur les Sociétés de Secours Mutuels en cas de Maladie; Genève, Imprimerie Centrale, Boulevard James-Fazy, 17; 1919.

²⁾ Mededeeling van den president van het Bundes Amt für Sozial Versicherung.

het gezonde beginsel, dat de werkgever den werkman bij ziekte niet in den steek laat. Reeds vroeger mocht ik op het verschijnsel wijzen,¹⁾ dat de c.a. dit beginsel erkennen, en in dier voege uitwerken, dat gedurende een zekeren termijn, veelal zes weken, een percentage van het loon, afwisselend tusschen 50 pCt. en 75 pCt. aan zieke werklieden wordt uitgekeerd.

Het aantal dergelijke contracten, voorzoover geregistreerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek, en gepubliceerd in het Maandschrift, bedroeg in het eerste kwartaal van dit jaar (1920) reeds bijna honderd. De uitwerking is van contract tot contract verschillend; maar verreweg het talrijkst zijn de contracten met een termijn van 6 weken en een percentage van 66 pCt. of 70 pCt.

Het is dan ook niet te verwonderen, dat bij een oppervlakkige beschouwing er wel beweerd is, dat dit instituut de geheele ziekte verzekeringsoverbodig maakt. Die meening is ook in den Hoogen Raad van Arbeid tot uiting gekomen bij het onderzoek der wijzigingsvoorstellen van den Minister; en men heeft den Minister verzocht om een volledig overzicht van hetgeen reeds tot stand gekomen is.

Bij nader inzien zal men echter moeten toegeven, dat dit stelsel wel de ziekteverzekering kan verlichten en aanvullen; maar haar niet kan vervangen. Want al moge groote suggestieve invloed uitgaan van deze collectieve contracten, toch zullen ook altijd een aantal patroons, buiten patroonsbonden gebleven, artikel 1638, c, B. W. blijven ecarteeren; en ook voor de arbeiders van die patroons dient gezorgd.

Daar komt bij, dat de garantie van den Staat, achter de sociale verzekering, beter waarborgen biedt, dan het vorderingsrecht ex art. 1638, c, op den individueelen patroon; men denke slechts aan overlijden of faillissement. Om met de draagkracht der patroons rekening te houden, zal dan ook een verdere uitbreiding van den duur der uitkeeringen, tot boven 6 weken, wel achterwege blijven; en het ware wenschelijk, dat het risico, voor den werkman, van wanbetaling van het ziektegeld, kon worden overgenomen door een patroonsvereniging. Dit lijkt niet ondoenlijk; daar veelal de patroons onderlinge verzekeringen zullen sluiten om de op zich genomen verplichtingen te dekken; reeds zijn zulke patroonsverenigingen tot stand gekomen; de eerste was „De Patroonsvereniging de Zaanstreek”, opgericht 1914; en onder de leiding van de bekende vereniging Centraal Beheer, Singel 126, te A'dam, kwamen onderlinge verzekeringen tot stand voor stukadoors- en schilderspatroons en anderen.

Het komt mij voor, dat gevoeglijk de ziekteverzekeringfondsen, fabrieksfondsen en vrije fondsen der arbeiders, met de collectieve arbeidscontracten de sociale taak kunnen deelen. Laten deze laatste gedurende 6 weken $\frac{2}{3}$ van het loon doorbetalen; laten de ziekenfondsen dit gedurende 6 weken met $\frac{1}{3}$ aanvullen en na verstrijken van de eerste zes weken van ziek zijn tot aan het jaar uit het volle loon betalen; dan beteekent dit, dat de geheele last voor ongeveer gelijke helften tusschen beiden verdeeld is.²⁾

In de practijk levert de uitwerking geen bezwaar op. De ziekenkas stelt de deelname open voor 1e. een bedrag, dat de $\frac{2}{3}$ gedurende zes weken aanvult en, vervolgens 2e. een bedrag gedurende nog 46 weken, dat op zichzelf den verzekerde voldoende zijn loonderving vergoedt. Reeds is zulk een systeem in werking getreden bij een te 's-Gravenhage gevestigde ziekenkas van ongeveer 3000 leden.

Dit stelsel, van samenwerking, zou het groote voordeel bieden, dat de arbeiders geheel baas blijven in hun eigen zaken; hun eigen fondsen beheeren zij naar hun beste inzicht; zorgen zelf voor controle op de simulatie; bepalen zelf de honoraria hunner bestuur-

¹⁾ Zie een opstel in „de Gids”, Maart 1918.

²⁾ De verhouding der lasten van de eerste zes weken tot de lasten van één vol jaar is namelijk ongeveer als 65:100.

ders, enz. De patroons, aaneengesloten in collectieve contracten, sluiten onderlinge overeenkomsten om gemeenschappelijk de kosten, uit het doorbetalen van $\frac{2}{3}$ loon bij ziekte voor elk voortspruitend, te betalen. De alleenstaande patroon, die geen onderlinge vereeniging in zijn vak aantreft, vervoegt zich ook bij de ziekenkas, en deze neemt zonder bezwaar tegen een evenredige premie het risico van hem over.

Zoo zou dan zoowel een verdeling van lasten in ongeveer gelijke helften over patroons en werklieden bereikt zijn, als de zelfstandigheid der arbeiders-ziektefondsen (vrije fondsen en fabriekskassen) geëerbiedigd blijven; en een stelsel zou aanwezig zijn, dat een groote plooibaarheid en aanpassingsvermogen aan allerlei bijzondere omstandigheden zou blijken te bezitten. Onafwijsbaar wordt dan de eisch, dat het stelsel van vaste bedragen, met een schaal ter keuze der verzekerden, worde toegelaten!

Het is daarom te wenschen, dat de Minister inderdaad zijn volle aandacht aan de gestadige ontwikkeling van de collectieve arbeidsovereenkomst in dit opzicht wijdt; en zich rekenschap geeft, of niet die ontwikkeling hem nopen moet tot een nieuwe omwerking van zijn voorstellen. Maar tot algeheele terzijdestelling der sociale ziekteverzekering zal het nimmer kunnen komen.

W. ELINK SCHUURMAN.

Den Haag, October 1920.

DE GROEI DER JAPANSCHER CONCURRENTIE.

De Westerling, die in de tropen gewoond heeft en gewend is aan Oostersche toestanden en die Japan keurt uit een vroeger bezoek of van verre de evolutie in Japan heeft gadegeslagen, staat versteld, wanneer hij ter plaatse waarneemt, wat dit Aziatische volk gedurende de laatste jaren gewrocht heeft op het gebied van handel, scheepvaart en industrie.

De Europeaan, die een Westerschen maatstaf wil aanleggen bij de beoordeeling over het Japan van heden en dit Rijk van een Europeesch standpunt beschouwen wil, en dan vindt dat de kwaliteit der producten der industrie, de moraliteit van de handelaren, niet beantwoordt aan zijne verwachtingen en aan den code, die daarvoor in Europa geldt, wordt teleurgesteld.

Het is moeilijk in een beschouwing over den handel en de handelsorganisaties in Japan en bij het bespreken van wat de toekomst zal baren, deze beide gezichtshoeken te doen samenvallen.

De organisatie is dikwerf uitmuntend in theorie, doch faalt somtijds in de practijk, doordat zij niet den uitgesproken wil vertegenwoordigt van het volk zelf, doch doordat zij door ambtenaren, zonder voldoende ervaring, is opgezet.

Het is veelal een schoon gebouw, dat somtijds, evenals het Vredespaleis, niet benut wordt en toch moet men den organisatiegeest bewonderen en vindt de kleinere handelsman, de in opkomst zijnde industrieel en groothandelaar, bij die organisaties een grooten, hechten, daadwerkelijken steun.

Het argument, dat de Japansche organisaties — ditmaal in het algemeen gesproken — geschoeid zijn op Duitschen leest en daarom tot fiasco moeten leiden, wordt dikwerf naar voren gebracht.

Het is niet mijne bedoeling hierover in bijzonderheden te treden, doch ik zoude daar tegenover willen stellen, dat Japan, als dit werkelijk noodig mocht zijn, een les zoude kunnen trekken daár, waar het Duitsche systeem niet met succes is bekroond.

De klachten over de immoreele handelsmethoden van Japansche kooplieden en industrieelen zijn algemeen bekend. Talrijk zijn de voorbeelden daarvan te mijner kennis gebracht, en meermalen ben ik persoonlijk in den gewonen dagelijkschen omgang door het optreden van Japanners gedésillusionneerd.

Wat de interne handel van Japan betreft, komt de grief gewoonlijk daarop neer, dat het product niet

beantwoordt aan de eischen gesteld door den Europeaan, doch men vergeet daarbij, dat Japan in de eerste plaats staat voor zijn bevolking van 60.000.000 Japanners en niet voor enkele duizendtallen vreemdelingen (pl.m. 20.000), die zich metterwoon daar gevestigd hebben.

De slecht georganiseerde post-, telegraaf- en telefoondienst, de slechte toestand der wegen, zijn onderwerpen waarover de niet-Aziaten in Japan herhaaldelijk hun overbloemde meening uiten. Zij voldoen niet aan de eischen, die in een modernen staat mogen gesteld worden, doch houdt men er wel rekening mede, dat door de groote expansie in handel en industrie het economisch-sociaal leven in Japan ontwricht is?

En het komt mij voor, dat zelfs in Europa, wat post-, telegraaf- en telefoondienst aangaat, het publiek zeer matig is ingenomen met de prestaties in deze takken van verkeer.

Mag men dan wel verwachten, dat de Japanner-philosoof, die deze toestanden uit een ander oogpunt beziet, onmiddellijk een verbetering ter hand zal nemen?

De wegen in Japan verkeerden in middeleeuwsche toestanden, zelfs de straatwegen in de groote steden zijn slecht onderhouden, doch als de regen deze laatste in een modderpoel veranderd heeft, trekt de Japanner-philosoof zijn geta (sandaal op plankjes) aan, en wanneer de wegen nog slechter worden, dan trekt hij een hogere „geta" aan.

Het spoorwegverkeer geeft ook dikwijls reden tot klagen. Ik weet uit eigen ervaring, dat de toestand op dit gebied 15 jaar geleden in Italië veel slechter was dan in het huidige Japan; op de Japansche boot, waarmede ik de terugreis naar Europa maakte, reisde ik met 3 Japansche spoorweg-ingenieurs, welke in opdracht der Regeering, gedurende 2 jaren het spoorwegwezen in Europa, Amerika en Zuid-Afrika zouden bestudeeren.

De klachten over exporthandel loopen gewoonlijk over de onbetrouwbaarheid der leveranciers, inferieure kwaliteit der geleverde producten en over immoreele handelsmethoden en zijn waarschijnlijk meestal gegrond.

Helaas zijn het niet altijd kleine firma's en beginners, die er ongewenschte praktijken op na houden. Ten opzichte van de koopwaren zou ik kunnen opmerken, dat een groot gedeelte daarvan bestaat uit goedkope artikelen voor den uitvoer naar Oostersche landen, in het bijzonder voor de Chineesche markt, welke niet nauwkeurig toekijkt op de levering en afwerking der goederen.

In den wereldhandel mag men dat niet als een ongewoon verschijnsel beschouwen; de arbeidskrachten waren niet geschoold voor de betere afwerking, die op de Europeesche markt geëischt wordt en het product was goedkoop en de arbeidsloonen laag.

Toen 10 jaar geleden de Bombay-katoenfabrieken, die tot dusver uitsluitend voor de Chineesche markt geleverd hadden, garsen begonnen te exporteeren naar Italië, Oostenrijk, ook naar Engeland en Holland, ging er een storm van klachten op over slechte levering en kwam die handel in 3 jaar tijd tot stilstand. Dit was echter niet tē wijten aan immoreele handelsmethoden in Britsch-Indië.

Gedurende den oorlog kwamen uit bijna alle landen der wereld in Japan aanvragen voor alle mogelijke artikelen. Er zijn zeer veel slechte artikelen geleverd, doch geleidelijk is er reeds veel verbetering in gebracht.

De Regeering heeft krachtig ingegrepen. Vóór mij ligt een heele reeks ordonnantiën en wetsbesluiten (for the prevention of the manufacture of Goods of Inferior Quality Issued by the State Department of Agriculture and Commerce of the Imperial Japanese Government). Het betreft hier eene contrôle op de fabricatie en export van lucifers, glaswaren, emaille,

band, gebreide goederen, stijfsel, potlooden, celluloid, etc. etc.

Door de bestaande organisaties van Kamers van Koophandel en Gilden, waarop ik later terugkom, wordt het de Regeering gemakkelijk gemaakt deze ordonnantiën in het leven te roepen en de contrôle streng te handhaven.

Bovendien zijn er in Japan talrijke fabrieken, die hun fabricatie tot een dergelijke hoogte hebben opgevoerd, dat zij den toets eener vergelijking tegen elke concurrentie uit Europa of Amerika geheel kunnen doorstaan. En het geldt hier werkelijk niet uitsluitend goedkope artikelen; van een leider van een der grootste wereldfirma's op technisch gebied, ontving ik de verklaring, dat voor bepaalde machinerieën de vergelijking met Europeesch fabrikaat, ook in het gebruik, ten gunste van de Japansche leverantie uitviel.

In talrijke fabrikaten heeft Japan Europa overleugeld.

Zij, die meenen dat Japan, na den oorlog, het grootste gedeelte van haar uitvoer zal verliezen; zoude ik ziende blind noemen. Het rapport van het „Departmental committee appointed by the Board of Trade to consider the position of the textile trade after the war" in Engeland, zegt:

It appears necessary to sound a serious note of warning with regard to Japanese competition, which is becoming more threatening, and covers a constantly widening range of articles. Japanese competition is met with increasingly, not only in China, but also in India, and in the minor markets of the Far East. This competition is limited at present by the amount of available capital and machinery in Japan but large funds are being accumulated by that country during the war, and extensions on a very large scale, both to spinning and weaving plants, are projected, and are postponed only owing to the exigencies of the war.

The abnormally low level of wages in Japan, the increasing efficiency of her operatives, the extension of her activity to bleached, dyed, printed, and finished cloths, the proximity of the country to the great Eastern markets, and the system of subsidized steamers, the marketing advantages derived from her knowledge of the languages, customs, and needs of Oriental countries, the close co-operation between the Japanese Government, banks, shipping, companies, merchants, and manufacturers for the furtherance of foreign trade, all point to the fact that Japan is destined to become Lancashire's principal competitor in years to come.

In de handelsmusea in Japan waren ter bestudeering voor fabrikanten en kooplieden ook talrijke monsters van voortbrengselen van onze katoenindustrie en meen ik te mogen vragen: Hebben onze Twentsche en Brabantsche fabrikanten maatregelen genomen om na te gaan hoever de concurrentie van Japan in hun afzetsgebieden in Java, China en Britsch-Indië doordringt?

„Voedt de hongerigen, kleedt de naakten" geldt tegenwoordig niet alleen voor Oost-Europa, maar voor het geheele Oosten en in de eerste jaren zal het mogelijk zijn, dat door de groote vraag niet zooveel aandacht geschonken wordt aan dezen nieuwen concurrent, daar deze zich niet zoo merkbaar zal maken als anders het geval geweest ware, doch in de toekomst moet men wel degelijk met hem rekening houden.

Japan zal zich in de toekomst niet uitsluitend tot katoenen goederen van grove kwaliteit bepalen.

Volgens de laatste berichten in October 1918 waren 20 spinnerijen bezig, nieuwe installaties toe te voegen aan haar bedrijf en werden er 96.000 nieuwe spindels aangebracht voor grove garsen, 72.000 voor middelkwaliteit en 133.000 voor fijne garsen.

Het onzedelijke van Japansche handelspraktijken is herhaaldelijk in de pers besproken en wordt ook door de Europeesche belanghebbenden bij den handel steeds in het licht gesteld.

Door den oorlog is echter de moraliteit in den handel ook in andere landen dan Japan, sterk afgeno-

men. Dat was onvermijdelijk. „Vodjes papier” zijn er overal geweest.

In een der oorlogvoerende landen werd, toen het tot den oorlog toetrad, een wet afgekondigd, die een deur openliet om alle bestaande contracten te annuleeren. Daar is ruim gebruik van gemaakt. Goederen, die z.g. niet geleverd konden worden, werden elders verkocht tot hoogere prijzen.

De moraliteit is eenigszins op losse schroeven gekomen en een vlaag daarvan is naar Japan overgewaaid. Bovendien was van oudsher de handelsstand in Japan niet gezien. Hij dateert van recenten datum.

Dit alles dient niet om als verontschuldiging te gelden, doch het is een verklaring.

De leidende mannen in Japan kennen het euvel en zien de nieuwe toestand helder onder de oogen.

Bij een feestmaaltijd, gegeven door *the Japan trades association* in Tokio, ter gelegenheid van haar 33-jarig bestaan, werd door de verschillende Ministers het woord gevoerd. De premier, de heer Hara, zeide o.a.:

„Gedurende den oorlog hebben wij materiele welvaart gewonnen, maar de Europeesche oorlogvoerende partijen hebben zedelijke welvaart verworven.

Wij moeten er op bedacht zijn maatregelen te treffen om onzen handel na den oorlog te ontwikkelen. De oorlogvoerenden hebben vreeselijke ontberingen geleden, doch tot heil van het vaderland hebben zij dit gedragen en hun geest is gestaald. Zij hebben aldus een zedelijk overwicht verkregen.

Japansche handelaren en fabrikanten werden zeer geëerd door de afwezigheid van Europeesche concurrentie. Maar er zijn luide klachten gekomen over de kwaliteit der goederen. Ik vrees, dat in sommige standen, de geest van soliditeit en oprechtheid heeft plaats gemaakt voor onsoliditeit en onoprechtheid, terwijl in Europa het volk geestelijk is vooruitgegaan.

Wij moeten dien toestand verbeteren. Wij moeten meer nut trekken uit uitvindingen voor handels- en industriële doeleinden, ons meer aanpassen aan den smaak van onze klanten en onze persoonlijke werkzaamheden op het gebied van handel en nijverheid moeten wij beter organiseren.”

Ik heb dikwijls hooren zeggen: De Japansche organisatie van den exporthandel dateert van deze oorlogsjaren. Zulks is onjuist. Naast China is Britsch-Indië wellicht de grootste afnemer van Japansche producten.

Het is nog maar 25 jaar geleden, dat de Japanners in Britsch-Indië kwamen, z.g. geattacheerd aan handelsfirma's om den katoenhandel met Japan te bevorderen. Er waren toen nog geen Japansche firma's in Britsch-Indië. Indië zond garen van Britsch-Indische katoen gemaakt, naar Japan.

Aan het eind van de 90er jaren kocht Japan geen garens meer, doch alleen katoen in Indië, en begon zij te concurreeren in de Chineesche markt met garen in Japan gesponnen van Indische katoen tegen de Britsch-Indische garens. De katoen mocht alleen met Japansche of vreemde schepen onder Japansche charter naar Japan verzonden worden. Op straffe van hooge boeten hadden zich alle katoenhandelaren en spinnerijen in Japan verbonden alleen katoen, welke met die schepen vervoerd werd, te gebruiken. Het vervoer met deze schepen geschiedde tegen een goedkope vracht van Rs. 9/- per ton. Een Japansche organisatie in Bombay distribueerde de laadruimte voor de Europeesche verschepers.

10 jaar later kwam Japan aan de markt in Bombay met geweven goederen van in Japan gesponnen garens van Britsch-Indische katoen en heden ten dage is er een legio van kleine en grootere Japansche firma's in Bombay en andere plaatsen in Indië gevestigd.

Twee Japansche Stoomvaart Maatschappijen, de Nippon Yusen Kaisha en Osaka Shosen Kaisha onderhouden een geregelden dienst op Bombay, Calcutta, Madras, Colombo en Kurachee, zoowel als via Indië met Europa.

In Bombay zijn 3 groote Japansche banken gevestigd, de Yokohama Specie Bank, de Bank of Taiwan Ltd. en de Sumitomo Bank Ltd. en bij de Mitsui

Bushan Kaisha, een Japansche handelsfirma werken een 80-tal Japanners. Deze laatste heeft (behalve hare eigen vestigingen in de hoofdplaatsen van Britsch-Indië) bovendien ongeveer 70 agentschappen in het binnenland voor den opkoop van katoen, die ook hare bemiddeling weer verleen kunnen om de Japansche importartikelen te populariseeren.

De laatste berichten omtrent de activiteit der Japanners in Britsch-Indië maken gewag van vestigingen van handelshuizen in kleine plaatsen, zooals Cochin en Trawancore, terwijl zij spinnerijen in Zuid-Indië trachten op te koopen.

Toen 25 jaar geleden de Mitsui Bushan Kaisha haar werking in China begon, was het haar gewoonte een 30-tal jongelui van de Tokio hogere handelschool uit te kiezen, waarvan zij elk jaar 10 naar Zuid-, Midden- en Noord-China zond, die hun werkring begonnen met het voorschrijf een of twee jaar in die gewesten te gaan wonen om Chineesch te leeren en met belofte van een extra toelage, wanneer zij hun haardos tot een Chineesche staart lieten ontwikkelen.

Zij konden zich dan eens in de 3 maanden op een kantoor der M. B. K. presenteeren, waar zij, na afloop van die proefjaren, geplaatst werden. Zoo vormde de Maatschappij de latere bestuurders van hare talrijke kantoren in China.

Hierboven is reeds vermeld, dat Japan in hoofdzaak voor de levering van katoen van andere afhankelijk is. Zij legt zich daar niet bij neer.

De invoer van ruwe katoen in 1918 in Japan uit Indië en Amerika bereikt een waarde van ongeveer 300.000.000 yen, vertegenwoordigende ongeveer 20.000.000 balen (15.000.000 balen Indische katoen en 5.000.000 balen Amerikaansche katoen).

De katoenogst in Chozen (Korea) bedraagt nu (volgens niet officieele cijfers) ongeveer 70.000 balen per jaar.

Naar verluidt zijn er plannen in behandeling om woeste landen te ontginnen voor katoenbouw in Korea, waardoor in 10 jaar tijd een belangrijke katoenogst zal kunnen worden verkregen, waardoor Japan onafhankelijk zoude kunnen worden van vreemden invoer.

De Kamer van Koophandel in Tokio heeft hiernaar reeds een onderzoek ingesteld en over dit rapport zoude reeds een beslissing genomen zijn door de staatscommissie, die zich met deze problemen bezig houdt. Men wil eene katoensoort, vallende tusschen Amerikaansche en Britsch-Indische katoen aanplanten, welke 60 pCt. van de door Japan benodigde katoen zoude kunnen opleveren.

Ik herinner mij niet nauwkeurig, of er reeds kina-plantages in Japan waren, maar wel is mij bekend, dat zaden uit Java zijn aangevoerd en men goede verwachtingen heeft van de proefnemingen.

J. G. BENDIEN.

PLEIDOOIEN VOOR DECENTRALISATIE.

Men schrijft ons van geachte zijde:

Dat een reusachtig uitgestrekt gebied als Nederlandsch-Indië, met zijn 50 millioen inwoners; zijz tallooze eilanden; zijn afstande als van Londen tot Constantinopel, van Genua tot Hamburg; zijn vele volksstammen en bevolkingsgroepen van zeer uit elkaar loopende ontwikkeling en behoeften — dat dit reusachtig gebied tot in de details van bestuursbeleid van uit één punt geregeerd zou worden, klinkt ongelooflijk, en is toch dikwijls waar. De artt. 68a, 68b en 68c in het Regeeringsreglement waarbij de locale raden werden ingesteld, zijn nu 17 jaar oud. Dat desondanks de decentralisatie-gedachte nog zooveel tegenstand ondervindt, zal wel komen omdat een menschengeslacht, en dus ook een ambtenaarsgeslacht, meer dan 17 jaar noodig heeft om uit te sterven.

Men moet de Indische bestuursmachine van nabij hebben zien werken, om de volstrekte noodzakelijkheid

van decentralisatie te beseffen. Hoe toch is in de laatste 30, 40 jaar de loop van zaken geweest?

In de tachtiger en negentiger jaren der vorige eeuw werd Nederlandsch-Indië nog geheel op de oude, autocratische wijze geregeerd: een centraal gezag te Buitenzorg en Batavia, daaronder residenten in de gewesten. De gewestelijke bestuurders buiten Java en Madoera genoten practisch een buitengewoon groote macht, daar de bemoeienis van het centraal gezag met die verre onbekende streken al heel gering was; vooral wanneer de orde niet verstoord werd en dure militaire expedities niet noodig waren. Dat deze vrijwel ongecontroleerde hoofdamttenaren in de buitenbezittingen soms grove fouten maakten en dat wel ongestraft, behoeft niet te verwonderen. Zoo zijn er in onbetaalden arbeid wegen aangelegd door de bevolking, waaraan zij zelve niet de minste behoefte had, en die door zulke ongezonde streken leidden dat de heeren-dienstplichtigen stierven bij honderden. Twee groote oorzaken echter waren er, die de gevaren van het systeem: te veel, ongecontroleerde, persoonlijke macht, in de practijk hebben getemperd. Ten eerste waren de amttenaren in een lange loopbaan tusschen de bevolking gevormd en hadden in de meeste gevallen voor haar welzijn en voor de welvaart van het land leeren voelen. En ten tweede stond de bestuursambtenaar in die buitengewesten niet, zooals op Java, tegenover een meestal passieve, lijdelijke bevolking, doch tegenover meer zelfbewuste stammen, die voor hun rechten gewoonlijk vrijmoedig durfden opkomen; ja, dikwijls tegenover zelfbesturende vorsten en potentaten, die niet de minste onderdanigheid tegenover den geminachten blanken compagniesdienaar aan den dag legden. De ambtenaar, die gewoonlijk alleen of nagenoeg alleen, stond tegenover een talrijke bevolking van ander ras, ander geloof, andere denkwijze, had alle reden zich te oefenen in beleid en zelfbeheersching. Daarbij werkt een groote mate van zelfstandigheid gewoonlijk uitmuntend op karakter en verantwoordelijkheidsgevoel.

Op Java en Madoera was de zelfstandigheid der plaatselijke bestuursambtenaren practisch minder groot; de controle van boven af, dikwijls ook die van de publieke opinie, grooter. Toch moet men zich ook een gewestelijk bestuurshoofd op Java in deze periode voorstellen als iemand met zeer veel zeggenschap. Vooral diegenen onder de residenten, die tegen ongewenschte bemoeienis van departementshoofden en inspecteurs krachtig front dorsten te maken, hadden heel wat te vertellen. Wanbeleid van de Europeesche ambtenaren werd vaak verzacht door het inlandsch bestuur en de dorpschouwen, zonder wier medewerking de Europeesche ambtenaar ten slotte niets kon uitrichten. De inlandsche hoofden hebben steeds gefungeerd als stootkussen tusschen het vreemde gezag en het volk, en heel wat onhandige bewegingen opgevangen en onschadelijk gemaakt. Zij, die van de inlandsche hoofden niet anders weten te vertellen dan dat zij de bevolking onderdrukten en uitpersten, mogen zich dit te binnen brengen. In elk geval echter konden de gewestelijke bestuurders op en buiten Java, toegerust met een groote macht, ten volle rekening houden met de eigenaardige, plaatselijke belangen van hun ressort.

Een geluk is het zeker voor de bevolking geweest, dat in deze periode de staatswerkzaamheid in het algemeen nog zeer beperkt was.

Daarna kwam in de verstreken twintig jaren van deze eeuw, een tijdperk van steeds intensiever staatswerkzaamheid. Met deze grootere regeeringsbemoeienis ging echter niet gepaard een overdracht van bevoegdheden van het centrale gezag op de plaatselijke bestuurshoofden; integendeel, de centralisatie werd grooter. Waren de residenten voorheen, in den tijd van beperkte staatswerkzaamheid, nog in staat geweest een zelfstandig oordeel zich te vormen over de bestuursmaatregelen, die genomen moesten worden, thans, nu de regeering haar werkzaamheid begon uit

te breiden over steeds meer gebieden van het maatschappelijk leven, voelden de residenten, toch reeds overladen als zij waren met beslommeringen van allerlei aard, zich steeds onmachtiger hun zelfstandigheid te handhaven tegenover de opkomende „speciale diensttakken”: boschwezen, onderwijs, irrigatie, verkeerswegen, volkscrediet, landbouwvoorlichting, opiumregie, zoutregie, enz.

De machthebbers in deze speciale takken van gouvernementswerkzaamheid zaten natuurlijk te Batavia of Buitenzorg. De departementshoofden en de Gouverneur-Generaal en zijn Algemeene Secretarie waren voor hen veel gemakkelijker te bereiken dan voor de residenten. Daarbij beschikten zij over de technische kennis, de residenten slechts over plaatselijke kennis. Zij, de mannen der speciale diensttakken, konden zich steeds beroepen op een „algemeen” belang; de residenten hoogstens op een plaatselijk belang. Zij, de mannen te Buitenzorg en Batavia, beschikten over uitstekend personeel; de residenten moesten bijna elk stuk, dat niet naar een antecedent gecopieerd kon worden, zelf opstellen. Geen wonder, dat bij voorkomende conflicten tusschen de gewestelijke bestuurders en de leiders der speciale diensten, de eersten het gewoonlijk verloren.

Zoo is de toestand ontstaan, dat veel, al te veel van uit het centrum wordt gezien en geregeld. Bedenkt men verder dat macht wellust is en zelfbeperking de zeldzame kunst is die alleen de meester verstaat, dan wordt het begrijpelijk hoe de zucht tot regeling van de mannen in het centrum zelfs niet heeft geschroomd aan de plaatselijke ambtenaren ook de details van hun bestuursbeleid voor te schrijven.

Bijdit alles komt nog, dat aan de werkwijze in de Centrale Bureau's groote fouten kleven. Zij is er op berekend: niet, het werk en de voorstellen der plaatselijke ambtenaren te waardeeren, doch veeleer elk foutje, elke afwijking van het Staatsblad en het nog heiliger Bijblad, ja elke afwijking van schablone en antecedent, te veroordeelen. De reden hiervan is, dat de stukken, die in de bureau's binnenkomen, veel te veel menschen passeeren. Elk bureau-ambtenaar is vooral beducht, een foutje niet te vinden dat misschien door zijn superieur wel gevonden zal worden. Vandaar dat vitterige, schoolmeesterachtige, kleinzielige gepeuter-met-de-loupe, waarin het bureau-werk maar al te dikwijls ontwaard is. Vandaar het eindeloze examineeren en approfondiseeren, re-examineeren en nog eens approfondiseeren der stukken, dat de staatsmachine zoo langzaam, slecht en duur maakt.

Bedenkt men nu ten slotte nog, dat de Algemeene Secretarie te Buitenzorg het werk der Departementen nog eens onder de loupe placht te nemen, dan voelt iedereen, dat de Indische bestuursatmosfeer aan niets zoozeer behoefte had als aan een verfrisschenden onweersstorm.

Veel is reeds veranderd en verbeterd. De overdracht van bevoegdheden van het centrum naar de locale raden heeft gestadig voortgang: langzaam maar zeker veroveren gemeentelijke en gewestelijke raden zich hun autonomie en zelfbestuur. En de regentschapsraden, waarnaar wij zoo verlangend uitzien, zijn voorbereid. Door den Volksraad is de positie der departementschefs buitengewoon verbeterd; zij, die vroeger tegen wil en dank min of meer duistere bureaucraten moesten zijn, treden nu telkens in het licht der openbaarheid en staan dicht bij den Landvoogd. De na-deelige wrijving, die de Algemeene Secretarie — staande tusschen de departementshoofden en den Landvoogd — in de staatsmachine veroorzaakte, moet door deze laatste verandering wel verminderd zijn.

Veel is veranderd en verbeterd. Wie echter maar al te vaak niet veranderd blijken, dat zijn de menschen. „Een nieuw denkbeeld”, herinnert de heer Van Schouwenburg ons, in zijn hieronder te bespreken artikel, „gelingt nicht dadurch zur Annahme, dass die Gegner durch die Macht der Gründe überzeugt werden, sondern dadurch, dass dieselben aussterben und

die jonge Generation die neue Theorie als selbstverständlich annimmt".

Deze gedachte dringt zich aan ons op bij het lezen van de rede, waarmede de heer J. Gerritsen dit jaar het tiende decentralisatiecongres te Bandoeng opende, welke redevoering te vinden is in afl. 23 en 24 (1 en 16 Juni 1920) van „Locale Belangen". De heer Gerritsen gaf een overzicht van het werken der Vereeniging voor Locale Belangen, waaruit men niet anders dan den indruk kan krijgen dat de regeering zich slechts aarzelend, om niet te zeggen onwillig, op den weg naar decentralisatie heeft laten voortduwen.

De spreker wees er in zijn rede op, dat wij in de nieuwste uitgave van de Encyclopedie van Nederl.-Indië, een ernstig werk, onder „Decentralisatie" o.a. het volgende lezen: „De in de practijk bij velen ontstane indruk, dat de decentralisatie voor de regeering meer speelgoed was dan ernstig werk, wordt versterkt door de blijkbare permanentie van het zgn. Decentralisatiebureau, een buiten de departementen gesteld kantoor van regeeringsbemoeiing, zich inlatend met nagenoeg alle belangrijke zaken der locale raden." En verder: „Van selfgovernment, hoewel in de wet uitdrukkelijk voorzien, is niets gekomen. Alle uitvoering van de gouvernementstaak is en blijft bij 's Lands eigen ambtenaren."

Gelukkig blijkt volgens den heer Gerritsen de regeering in den allerlaatsten tijd het decentralisatiewerk met meer ernst ter hand genomen te hebben. Dat de heeren in Batavia en Buitenzorg zich echter nog maar niet los kunnen maken van de gedachte, dat het zonder hun voortdurende bemoeienis niet goed kan gaan in de locale ressorten, daarvan heeft de spreker een frappant staaltje medegedeeld. Een gewestelijke raad diende 31 December 1918 een verzoek in om steun uit 's Lands kas voor den aanleg van een waterleiding. Ongeveer een jaar later kwam antwoord, dat de regeering bereid was steun te verlenen, doch... zij had noodig gevonden het advies te vragen van den Directeur der B.O.W. en den Hoofdinspecteur van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst. Deze autoriteit was van meening, dat de plannen van den gewestlijken raad den indruk maakten „het resultaat te zijn van goede studie van het onderwerp en dat de daarvoor verrichte omvangrijke arbeid ten zeerste waardeering verdient".

En omdat die plannen zoo deugdelijk zijn... behield de regeering zich medezeggenschap voor: „de vaststelling der ontwerpen en de uitvoering der werken moeten geschieden in overleg met het Hoofd van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst en den Directeur der Burgerl. Openbare Werken, terwijl op de uitvoering der werken van Landswege toezicht moet kunnen worden geoeffend". Enzovoorts. En al deze nuttelooze bemoeialligheid, die de staatsmachine nog maar duurder en langzamer maakt, die regelrecht, ingaat tegen de decentralisatiegedachte, die van wantrouwen getuigt tegen de locale bestuurders en door deze noodzakelijk als kleinerend, lastig, onaangenaam gevoeld moet worden, — al dit remmend, verkeerd gedoe gaat onder het voorwendsel dat de regeering „ervan verzekerd (moet) zijn, dat de door Haar gestrekte gelden op richtige en doelmatige wijze worden besteed voor het doel waarvoor zij worden bestemd." (Geen wonder, dat de bureau-stijl in zoo hooge mate den stempel van overbodigheid en omslachtigheid draagt!)

„De ontwerpen der hier bedoelde werken", aldus de heer Gerritsen, „worden deugdelijk beadviseerd door een technische commissie, waarin drie ingenieurs zitting hebben en een hygiënische commissie, waarvan twee geneeskundigen lid zijn." Geen wonder dat spreker's conclusie luidde: „Dat is geen bestuursdecentralisatie meer."

Over „Decentralisatie van den dienst van het Boschwezen in Nederlandsch-Oost-Indië" publiceert de heer J. Ch. van Schouwenburg een artikel in het Septembernummer van het „Koloniaal Tijdschrift". Het is

een zeer sober gehouden pleidooi om den gecentraliseerden dienst van het boschwezen in Indië te vervangen door een gedecentraliseerd beheer, uitgeoefend door plaatselijke (gewestelijke) Kultuurraden, ten einde „door juistere verdeling der bevoegdheden en beter gebruik van beschikbare krachten een doelmatiger en meer bij plaatselijke toestanden passende werkwijze te verkrijgen." (De benamingen „domeinraad" en „domeinbeheer" die de heer Van Schouwenburg gebruikt, achten wij om meer dan een reden ongelukkig gekozen en misleidend.) Hoeveel ontevredenheid bij de bevolking, op wier plaatselijke behoeften aan en rechten op brandhout en timmerhout een te lang en te sterk gecentraliseerd boschbeheer onvoldoende acht sloeg; hoeveel misnoegdheid onder het corps houtvesters; hoeveel schadelijke wrijving tusschen den dienst van het boschwezen en het Inlandsch en Europeesch bestuur er gist en leeft achter dit sober pleidooi — dat weet alleen de ingewijde die met eigen oogen en ooren heeft kunnen zien en hooren. Want ten slotte komt er maar weinig van dat alles in de groote persorganen.

Alleen plaatselijk is te beoordeelen, of wildhoutbosschen voor reserveering in aanmerking komen of niet; of bestaande bosschen plaats moeten maken voor bouwvelden der bevolking; of inlandsche stammen of dorpen een beschikkingsrecht uitoefenen op de bosschen, of m.a.w. de leden dier stammen en de kern-dorpers er mogen ontginnen, grassnijden, boschproducten verzamelen, jagen enzovoorts; of het verleen van concessies aan ondernemers gewenscht is of niet, en of het, op grond van het genoemde beschikkingsrecht en in het belang van een goede verstandhouding tusschen den uitheemschen ondernemer en de plaatselijke inheemsche bevolking, billijk is dat de concessionaris een recognitie betaalt aan het dorps-hoofd, dan wel een som in de plaatselijke dorps- of landschapskas stort.

In hetzelfde nummer van het „Koloniaal Tijdschrift" publiceert de heer Ch. O. van der Plas twee artikels, die met elkaar verband houden. In het korte stukje „Zoutinkooprijzen" critiqueert hij het amendement, door den Volksraad aangenomen, strekkende tot verhooging der inkooprijzen van ruw zout op Madoera. Van deze stijging zullen niet de arbeiders en pachters, doch de bezitters van de zoutpannen profiteeren, die volgens den schrijver tot de rijken behooren. Daarom is het te wonderlijker, dat ook de radicale concentratie voor het amendement stemde. „Neemt de Regeering het amendement over dan zullen vermoedelijk de debietprijzen verhoogd worden, de allerberooidste Inlanders voor het onmisbare zout meer moeten betalen." Het ergste is echter, dat het zoutmonopolie „de Inlandsche visscherij en vischindustrie onnoemelijke schade toegebracht heeft" en door verhooging der debietprijzen het inzoutingsbedrijf nog meer in de knel zou raken. Zocals men weet, is voor de groote massa der Inlandsche bevolking gezouten visch het eenige dierlijke voedsel; alleen bij feesten slacht de Inlander zijn rund of zijn hoenders.

In het andere artikel, een uitvoerige studie over „de visscherij en den vischhandel in den Kangean- en Sapoediarchipel" wordt door den heer Van der Plas beschreven, hoe de vischindustrie in die eilandengroepen ten Oosten van Madoera zeer veel te lijden heeft gehad van een te gecentraliseerd zoutmonopolie.

De bevolking dier eilanden leeft voornamelijk van de visscherij. Groote hoeveelheden gezouten visch werden uitgevoerd naar Bali, Madoera, Oost-Java. Vóór 1907 werden groote hoeveelheden zout aangevoerd door Makassaren en voor f 0,40 tot f 1,— per picol verkocht, aanmerkelijk lager dan de debietprijs van het gouvernement. De afdeling Soemenep waar onder de eilanden ressorteeren, behoort tot het monopoliegebied; de invoer van het Makassaarsche zout was dus onwettig, doch werd ogliukend toegelaten. In 1907 echter nam het plaatselijk bestuur (vermoedelijk als gevolg van een opmerking van den Inspec-

teur der In- en Uitvoerrechten en Accijnzen) maatregelen tegen dien invoer. Er werd echter verzuimd tegelijk voor te stellen de visschers met goedkoop gouvernementzout te hulp te komen. De plaatselijke controleur bij het binnenlandsch bestuur had hier de belangen der bevolking al zeer slecht behartigd; het geval illustreert ten duidelijkste, hoe nadeelig een slecht gecontroleerd ambtenaarsgezag in verafgelegen gebieden kan zijn. Hoe enorm het vischbedrijf te lijden had door het stopzetten van den invoer van Makasaarsch zout en het achterwege blijven van een dadelijke verstrekking van goedkoop gouvernementzout, blijkt uit de volgende cijfers, die de heer Van der Plas op blz. 552 van zijn studie geeft. In de eerste jaren na 1907 teert de inzoutingsindustrie nog op oude zoutvoorraden.

Visch-uitvoeren van Sapeken (het centrum der industrie:)

Jaar	Jaar
1904.... f 264.500	1910.... f 86.000
1905.... „ 226.000	1911.... „ 128.000
1906.... „ 277.000	1912.... „ 152.000
1907.... „ 175.000	1913.... „ 132.000
1908.... „ 109.000	1914.... „ 147.000
1909.... „ 115.000	

En rekent men uit, hoe groot het voordeel is geweest, dat het land verkreeg door de handhaving van het zoutmonopolie, dan komt men tot een bedrag van 1400 gulden 's jaars! Daaraan werden de belangen der Sapekensche visschers opgeofferd! Ook dit artikel is een krachtig pleidooi voor decentralisatie. Wij weten uit ervaring, hoe belachelijk ver de gecentraliseerde bureaucratische rompslomp is doorgevoerd in den dienst der zoutregie. Moet in een zoutverkoopkuis, 200 mijlen van Batavia, een hoeveelheid zout van 1½ kilogram wegens onverkoopbaarheid vernietigd worden, dan moeten een paar bestuursambtenaren zich in commissie stellen, de hoeveelheid van 1½ K.G. afkeuren en daarvan plechtig proces-verbaal opmaken in zooveelvoud; de processen-verbaal passeeren den assistent-resident en den resident, die hun adviezen uitbrengen om de hoeveelheid van 1½ K.G. te doen vernietigen wegens onverkoopbaarheid (slechte kwaliteit); de stukken komen terecht bij het Hoofd van den Dienst der Zoutregie. Deze gelast de vernietiging (gesteld dat de onder Zijnhoogedelgestrengte werkende ambtenaren de stukken in orde bevonden hebben en adviseeren tot vernietiging.) Dan gaan de stukken denzelfden weg terug, en komen bij de commissie, die indertijd tot vernietiging der hoeveelheid van 1½ K.G. heeft geadviseerd. Deze commissie vernietigt thans de hoeveelheid, en houdt van deze daad aantekening op het proces-verbaal, waarna de stukken — enzoovoorts.

Is de hoeveelheid wat grooter dan 1½ K.G., zijn b.v. 30 of 40 K.G. onverkoopbaar door vuilheid of zijn ze versmolten, dan is er groote kans dat een inspecteur of adjunct-inspecteur, zulks lezende uit de processen-verbaal, schrikt, opspringt en op reis gaat om zelf zich te overtuigen van de noodzakelijkheid om een zoodanige hoeveelheid te vernietigen, dan wel om te controleeren of de opschuring wel met de noodige zorg is geschied. Er wordt een declaratie van reis- en verblijfskosten ingediend, vermoedelijk vijftig maal zoo groot als de waarde van het af te schrijven zout. (Een reisje ter afwisseling van het eentonige bureauwerk is altijd wel aangenaam.)

Is er van zulk een dienst te verwachten dat de ambtenaren, daarbij werkzaam, en die uit den aard der zaak van het geheele sociale leven vóór en boven alles zien het geweldige belang van een vóór en boven alles te handhaven zoutmonopolie — is van zulke ambtenaren te verwachten dat zij zullen adviseeren, om ter wille van de belangen van Sapekensche visschers, plaatselijk het heilige monopolie buiten werking, of althans op den achtergrond, te stellen? Neen natuurlijk. Daarom: decentralisatie!

LONDENSCH E CORRESPONDENTIE.

Een plan tot het doen opleven der bouwnijverheid; handelsbeweging over October; het probleem van den inter-imperialen wisselkoers; een wetsontwerp inzake de contrôle op den export van edele metalen; de handelsovereenkomst met Rusland; „Wat is een Bank?”

Onze Londensche correspondent schrijft ons d.d. 13 November 1920:

The Labour Situation at the moment has quieted down so much that for the first time for many weeks I shall not have to deal at length with any industrial dispute. The coal owners and the men are settling down to discuss the affairs of the industry, and the strength of the Federation was proved by the fact that although the recent ballot showed a majority against resumption, yet, on the Federation ordering the men to go back, even the most hostile districts obeyed almost without exception. The rumours to which I alluded last week have proved correct, and it is announced to-day that Mr. Brace is to become the first Labour Adviser of the Ministry of Mines. His appointment was made the subject of bitter comment in the „Herald” a day or two ago, and it will be interesting to see who the new President of the South Wales Miners is going to be. The extremists have been successful in ousting Mr. Brace, and in making Mr. Hartshorn practically withdraw from the active affairs of the Federation. It will now be the duty of the younger generation to produce leaders as well as agitators, and a good deal depends on those on whom their choice will fall.

The Industrial Council of the Building Trades has been discussing the „Foster Report”, which attracted some considerable attention when it was first issued about a year ago. The idea underlying the report was the substitution of ideal motives for profit making ones in the building trades; the practical steps to be taken being the limitation of profits and the guarantee of the men against unemployment, which was to be prevented by better organisation of the industry, and was in any case not to lead to the misery it had hitherto done. Various minor points were also contained in the report, such as the organisation of efficient „costing” in the industry, and the collective pursuit of improved methods. The report was considered much too advanced by the employers when the original scheme came before the joint body, and the same opinion seems to be entertained as to the amended scheme which has just been discussed, but which does not appear to differ very much from the old one. I had some opportunity of coming into touch with the framers of this scheme last winter, and found their enthusiasm stimulating but not very convincing. To-day the position is complicated by the fact that the men are turning from the idea of „moralizing” the employers to ousting them altogether by means of the Building Guilds. The London Guild has as its Secretary a very able and enthusiastic gentleman, Mr. Malcolm Sparkes, who is the real author of the „Foster” Report, and the life and soul of the subcommittee which has been working on this matter. It will be interesting to see how the second rejection of the report by the employers will affect the men. It is likely to have a bad effect, although there never was real chance of its being adopted.

The trade returns for October are now available, and show that foreign trade was not so severely affected by the coal strike as might have been expected. The fact is, I think, that stocks of coal in the country were much larger than we were allowed to know, so that the restrictions on the use of coal were not so severe as might have been the case. In any case, whatever the reason, the results are gratifying. No one I think would have believed that

a fortnight's strike would only result in the export trade being affected to the extent of under 5 per cent. Here are the figures:

October 1920 as compared with September 1920.
(In million £ stg.)

Imports...	£ 149.9	...	£ 2.8 decrease,	equal to	1.8 %
Exports...	112.3	...	5.2 decrease,	"	4.3 %
Re-exports...	16.1	...	2.8 increase,	"	20.3 %

October 1920 as compared to October 1919.

Imports...	£ 149.9	...	£ 3.6 decrease,	equal to	2.3 %
Exports...	112.3	...	33.2 increase,	"	42.0 %
Re-exports...	16.1	...	3.5 decrease,	"	17.9 %

Ten months trade 1920, compared to ten months trade in 1919.

Imports...	£ 1650.8	...	£ 331.3 increase,	equal to	25.1 %
Exports...	1119.8	...	499.2 increase,	"	80.4 %
Re-exports...	196.6	...	78.7 increase,	"	78.2 %

These figures give a visible trade balance, for the ten months, of about 530 millions, or 640 millions for the completed year. Taking shipping earnings as £ 400 millions, commissions as £ 50 millions, this balance requires the income from investments to be about £ 200, for the balance to be really favourable to the country. In any case, the idea that the balance against the country can be really very large must be given up. The adverse movement in the exchanges, which has been prominent this week, must therefore be associated with other things. The fall this week has attracted a good deal of attention. It is probably due to the fall of prices in America more than anything else: the latest news from the United States seems to indicate that deflation is in full swing, and since inflation in Europe shows no sign of coming to an end, there is no need to look further for an explanation. Mr. Darling, whose plans for the settlement of the inter-Imperial exchange problem I commented upon adversely some time ago, has now replied to his critics by a letter in the „Times“ which fully endorses everything I then said as to the weaknesses of his scheme. The emphasis is now laid by him on the undesirability of allowing the economic disintegration of the Empire by allowing local inflation, and he also admits that when, if ever the scheme comes into operation, the rate of exchange is against the Empire as a whole, the process of creating further means of payment by discounting bills and creating currency against these produce bills should be checked, though it is still doubtful if this check is to come through conscious regulation of the amounts issued, or merely through the increased cost of obtaining foreign goods. But Mr. Darling still believes that „given certain practical safeguards... we can obtain in these commodity bills of exchange an „instrument as good as gold.“ Considering that Mr. Darling also states that the Empire is not on a gold basis and is not „likely to be in a position to return to it for many years to come,“ one is inclined to rather doubt this proposition. If bills are as good as gold, it seems a little curious that all the supporters of schemes like this should be so anxious to point to the difficulty of restoring the gold basis. For, unless the same effects would be produced by the scheme as would be produced by a gold basis, the note based on bills is not in the position of a gold note, and it is no use pretending that it is. This is fairly obvious. As for the impossibility of getting the Empire back on a gold basis, the economist will point that the first step is not to create more currency, but to get rid of some of that which we have. After that, we can safely leave gold to look after itself.

Instead of trying to do this, however, the statesmen of the world are behaving as though their own actions had no influence on the result at all. An instance in point is the new Bill promoted by the British Government, entitled „A Bill to control the exportation of gold and silver coin and bullion, and to prohibit the melting or improper use of gold

and silver coin.“ This Bill has two purposes. First, to add gold and silver coin and gold and silver bullion to the articles the exportation of which may be prohibited under section 8 of the Customs and Inland Revenue Act of 1879. Second, the Bill will make the melting down of coin, except under licence of the Treasury, an offence punishable by fine or imprisonment or both. What is remarkable is the definition of the coin which may not be melted down except by authority of the Treasury. It includes, not only British gold and silver coin, or the coin of any British possession, but also the gold and silver coin of „any foreign country.“ No time limit is assigned. Now, there is some justification for prohibiting the export of gold at the moment, and bullion must be included as well as coin, since otherwise the coin would be melted and then exported. The prohibition on the melting of foreign coin is presumably due to this cause. But though it may be advisable to take temporary steps of this kind, it ought to be obvious that to give a Government permanent powers to control all dealings in coin and bullion is to remove one of the inducements to reform. A bill like this should have a time limit, otherwise it will necessarily produce the very state of affairs which make its continuance imperative. I understand that opposition to the Bill is being organised on precisely these grounds.

The prospect of the Government regulating the position of key industries and of preventing dumping is leading to a certain amount of excitement in political circles. The Coalition Liberals are understood to offer considerable opposition to any proposals which will enable protection to be given under colour of „anti-dumping legislation.“ The issue centres on the meaning of dumping, and it is stated that the new bill will not deal with low prices due to currency depreciation. The „Times“ political correspondent also states that dumping is to be limited to the cases „in which the foreigner is selling here at a lower price than he is selling in his own country.“ Of course, if something is sold here for £ 1 which sells in Germany for 120 marks, it will be quite possible for a certain school of people to argue that the commodity is being dumped, for 120 marks is „really £ 6“, so that there is dumping, after all. Hence, the opponents of wide anti-dumping clauses will have to be very careful as to how the bill deals with foreign currencies. As a matter of fact, if the alarmist articles in the „Times“ are any test, what some people want is a definition of dumping which will make it an offence to undersell the British market, whatever the reason. The new bill is to be introduced in the next session, and we may expect a severe struggle over it.

The Russian trade agreement is coming into the limelight again. It is said by both sides that it is to be considered by the Cabinet next week. The Federation of British Industries has now entered the list of those commercial associations which protest against the re-opening of trade relations unless the debt question is first settled. The Federation lays down a whole series of conditions: all debts are to be recognized, provision for arrears is to be made, both on principal and interest, compensation is to be paid to all British sufferers from the revolution, a clearing house for debts is to be set up, and „the acceptance by the Soviet Government of suitable arrangements for assessing the amount of this compensation and for guaranteeing its prompt payment.“ It is just as well to be frank, and to recognize that the chances of any agreement being reached are not very great, as the Manchester Guardian ruefully states. The people who think that Russia can pay in full, or anything like it, are as foolish as the people who think that the mere word of the Russian Government will be sufficient to cause trade to flow again. One assumes that the agreement, if reached, will be reci-

procal and that the British Government will compensate Russian nationals who have suffered from the emigré wars. Still, the tone of business opinion has altered, if the series of interviews which the „Daily News” is conducting on the reopening of trade relations with Russia are anything to go by. It is interesting, by the way, to see that the press is talking of Russia being „forced” to make preparations to export timber, because the stock of gold is becoming exhausted. What a revelation of the conception of the nature of trade is entertained by some people!

The floating debt position this week is as follows:

	Nov. 6/20	Increase or decrease on-previous week
Ways and Means Advances:		
From Bank of England £	57.250.000	£ 1.000.000 increase
From Governm. Depts. „	187.364.000	„ 2.250.000 increase
Treasury Bills Outst. „	1.088.884.000	„ 2.285.000 increase
Totals	£ 1.333.498.000	„ 7.505.000 increase

The Bank Return displays the following variations:

Public Deposits	£ 1.673.136	increase.
Other Deposits	„ 2.665.573	decrease.
Government Securities	„ 1.271.836	„
Other Securities	„ 647.482	„
Reserve	„ 920.753	increase.
Circulation	„ 589.825	decrease.
Coin and Bullion	„ 330.928	increase.

The circulation thus shows a welcome decline, which coupled with an increase in the stock of coin and bullion, has increased the reserve ratio by $\frac{3}{4}$ per cent to 10% per cent.

An equally heavy decline has been registered this week in the currency note circulation, the amount having fallen from £ 352.954.815 to £ 351.097.441, a decrease of £ 1.857.374.

As a result, the ratio is 13.48 pCt. as against 13.38 pCt. last week.

The monthly circular of the London, Joint City and Midland Bank for October contains an interesting table showing the geographical distribution of new capital issues since the beginning of 1919, which I reproduce in a summarized form:

	(In Million £ stg.)				Total
	United Kingdom	India a. Ceylon	British Possess.	Foreign Countries	
1919 1st 9 months ..	£ 112.0	£ 0.30	£ 11.5	£ 8.8	£ 132.7
Year 1919 ..	„ 187.7	„ 1.5	„ 28.9	„ 19.5	„ 237.5
1920 1st 9 months ..	„ 278.6	„ 3.1	„ 23.5	„ 9.4	„ 314.6

The Banker's Institute this week has been discussing the question „What is a Bank”, or, rather, this question has been discussed by the new President, Mr. Walter Leaf, the distinguished scholar, better known to the general public as the head of the London, County and Westminster Bank. The question is now urgent, because the Government is drafting a bill requiring „banks” to disclose certain particulars. As your readers perhaps know already, the publication of accounts on an approved plan was recommended by the Cunliffe Committee, and the leading clearing banks did in fact publish their monthly figures voluntarily before the war, and carried on this policy until 1915. Now that this is to become obligatory, it is essential to so draft the definition of a bank as to bring in not only the joint stock banks but the foreign banks with London offices, who may be doing business here, but not of the usual type of „cheque-banking” which characterizes the „proper” English bank.

To judge from Mr. Leaf's address, this is a matter of great difficulty, and he warned the assembled company against too great rigidity in framing the definition, for the only result would be that the people who wanted to evade the regulations could do so the more easily, the more rigidly the definition

was framed. The speaker suggested that what was wanted was a register of banks, and that this register should be supplemented by a tribunal, to which appeal could be made. He would make it a condition that no bank not on the register should be allowed to continue, at any rate to use the title of bank, and it would be the duty of the tribunal to inquire into the circumstances. Firms doing a banking business but not using the name bank might be required to register, and would then become liable to the conditions imposed on the banks. The „Economist” has frequently drawn attention to the deposits accepted by some of the great department stores. In the suggestions of Mr. Leaf were adopted, they would become liable to registration, and thus also to stricter supervision than is now the case.

Rectificatie. Tot ons leedwezen verviel aan het begin van het artikel „Het Algemeen Belang en het Zeevervoer” in het vorig nummer de regel: Men schrijft ons van geachte zijde.

AANTEKENINGEN.

De nieuwe Indische belastingvoorstellen. — De vorige week werd in de dagbladsprenten afgedrukt een adres door vertegenwoordigers van verschillende groote cultuurbelangen in Nederlandsch-Indië aan de Tweede Kamer gericht, waarin deze hun standpunt ten aanzien van de voorgestelde belastingen uiteenzetten. Wij laten het hieronder alsnog in zijn geheel volgen:

Geven eerbiedig te kennen de ondergeteekenden, allen vertegenwoordigende verschillende groote cultuurbelangen in Nederlandsch-Indië,

dat zij met groote bezorgdheid kennis hebben genomen van de voorstellen die aan Uwe Kamer zijn ingediend ter wijziging en nadere aanvulling der begroting van middelen van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1920;

dat deze voorstellen over het geheel genomen eene ernstige belastingverzwaring beteekenen voor de Nederlandsch-Indische producenten;

dat het niet in hunne bedoeling ligt om die voorstellen hier aan eene gedetailleerde beschouwing te onderwerpen of te wijzen op de technische onjuistheden of op de onbillijkheid die de voorgestelde regelingen in verschillende opzichten voor zekere groepen van producenten met zich zullen brengen, waarvoor, voor zooveel noodig, verwezen moge worden naar de afzonderlijke adressen van vertegenwoordigers van bepaalde cultures die aan Z. E. den Minister van Koloniën zijn ingediend geworden;

dat zij het echter hun plicht achten om hunne stem te verheffen tegen de algemeene richting van Regeeringsbeleid, die in de evenbedoelde voorstellen tot uiting komt;

dat zij zich daarom veroorloven de volgende beschouwingen eerbiedig aan de aandacht der Tweede Kamer te onderwerpen.

Het is niemand onbekend welk eene ontzaglijke uitbreiding de Indische cultures in de laatste 10 jaren hebben ondergaan. Talrijke gewesten, zoo op Java als op de Buitenbezittingen, waar zoo goed als geen landbouw-nijverheid bestond, zijn in bloeiende cultuurcentra herschapen; uitgestrekte terreinen slechts met oerbosch begroeid zijn in vruchtbare, productieve gronden omgezet — aan miljoenen Inlanders is de gelegenheid geopend om door aan hunnen aard en neiging aangepaste werkzaamheden in hun levensonderhoud te voorzien en veelal ook tot welvaart te komen.

Naar ruwe schatting kan het areaal dat aldus in tien jaren uit den staat van woestijn gebracht is tot een cultuurgebied dat bestemd en geschikt is om in belangrijke mate mede te voorzien in de wereldbehoefte aan voedingsmiddelen, verbruiksgoederen of grondstoffen voor de nijverheid gesteld worden op circa 425.000 H.A.

Welk eene beteekenis die uitbreiding der cultures rechtstreeks voor de inlandsche bevolking met zich medebrengt moge een eenvoudig voorbeeld aantonen. Indien eene betrekkelijk kleine rubberonderneming van 1500 bouw wordt opgericht en ongehinderd kan voortwerken, mag men aannemen, dat zij te goeder tijd jaarlijks circa 1 miljoen halve kilo's rubber zal opleveren tegen een kostprijs van f 0,75 per half K.G. Er wordt dan uit dien hoofde een

jaarlijksche uitgave gedaan van f 750.000, een bedrag dat — middellijk en onmiddellijk gerekend — voor verreweg het grootste gedeelte ten beste komt aan de inlandsche bevolking der kolonie. Dat bedrag beteekent welvaart voor de streek waar die 1500 bouws — anders onontgonnen — onproduceerende woestenij liggen.

Voor een groot gedeelte nu is deze voor de kolonie zoo uitermate gewichtige ontwikkeling rechtstreeks te danken aan het vertrouwen, dat in de Indische Regeering gesteld werd. De betrekkelijke gematigdheid der Indische belastingen, de overtuiging, dat die Regeering de beteekenis zou waardeeren van de voortdurende geleidelijke uitbreiding van de in cultuur gebrachte grondoppervlakte, de verwachting, dat ten volle rekening zou worden gehouden met de belangrijke diensten die ondernemingsgeest en kapitaal door de ontginning van braakliggende terreinen aan de koloniën bewijzen, hebben in den loop der laatste 10 jaren aanzienlijke buitenlandse kapitalen naar Indië gelokt, en door het voorbeeld en het initiatief der buitenlandse ondernemers aangespoord, hebben ook de Nederlanders in veel grootere mate dan voorheen hunne belangstelling naar hun eigen koloniën gericht.

Eveneens ruw geschat kan het bedrag, dat van buitenlandse zijde tot nog toe voor Indische cultuurondernemingen beschikbaar is gesteld, op ruim f 400 miljoen aangenomen worden.

Door de in den laatsten tijd door de Indische Regeering gevolgde heillooze belastingpolitiek — geïnspireerd en gesteund door sommige zich „vooruitstrevenden” noemende woordvoerders in den Volksraad — wordt de voortschrijding dezer ontwikkeling echter in ernstige mate bedreigd.

De steeds hogere eischen die aan de producten worden gesteld — dividend en tantième belastingen in het moederland — inkomstenbelasting, overwinstbelasting, extra-winstbelasting, producentenbelastingen, uitvoerrechten — naast speciale gewestelijke belastingen die in sommige streken geheven worden, het gevoel dat de Nederlandsche Staat er niet alleen voortdurend op uit is om van eventuele winsten het leeuwendeel tot zich te trekken, maar ook waar van winst geen sprake is en de ondernemers met vele zorgen te kampen hebben, die zorgen nog te verzwaren door fiscale bepalingen, leiden er toe, dat het kapitaal en de ondernemingslust zich meer en meer van de koloniën gaan afkeeren en empooli gaan zoeken in andere overzeesche gewesten waar een minder kortzichtige belastingpolitiek gevoerd wordt.

Talrijk zijn reeds voor hen, die zien willen, de aanwijzingen, dat dit werkelijk het geval is. Geregeld brengen de Indische bladen berichten over grootsche plannen die door krachtige buitenlandse groepen waren voorbereid om in Nederlandsch-Indië een veld van werkzaamheid te zoeken — maar die weder zijn opgegeven. De reden hiervan — het is ons veelal met zekerheid bekend — ligt uitsluitend in het feit, dat geen vertrouwen meer gesteld wordt in de Indische Regeering en dat men vreest, dat de steeds voortschrijdende fiscaliteit een beletsel zal vormen tegen de mogelijkheid om tegenover de onvermijdelijk te loopen risico's een voldoende remuneratie voor de aan te wenden kapitalen te zullen vinden.

Het is toch duidelijk, dat alleen het vooruitzicht om te eeniger tijd meer dan een zeer matige winst te kunnen maken een prikkel kan zijn om de vele slechte kansen die het cultuurbedrijf in tropische gewesten aanbiedt, op zich te durven nemen. Wordt die prikkel weggenomen, dan bestaat er geen enkele reden meer om voor de Nederlandsche koloniën eenig kapitaal beschikbaar te stellen.

Indien de Indische Regeering deze eenvoudige waarheden niet ten eenenmale uit het oog verloren heeft, komt het den ondergeteekenden onbegrijpelijk voor dat zij, na hetgeen reeds eerder op dit gebied vertoond is, thans wederom met plannen tot belastingverzwaring is aangekomen, en dat die plannen; zij het dan ook niet zonder wijziging, door Z.E. den Minister van Koloniën zijn overgenomen geworden.

Het is velen bekend, dat een van Harer Majesteits gezanten er den Gouverneur Generaal op heeft geattendeerd, dat een machtig buitenlandsch concern bereid was een bedrag van circa vijftig miljoen gulden beschikbaar te stellen voor den bouw eener rubberfabriek en voor den aanleg van rubberaanplantingen ter Oostkust van Sumatra, doch dat die plannen hoofdzakelijk zijn afgestuit op wantrouwen in de Indische fiscale en algemeene politiek.

Nog in den allerlaatsten tijd heeft eene andere buitenlandse groep, die het voornemen had in hetzelfde gewest een vijftal oliepalmondernemingen te vestigen, die elk omstreeks drie miljoen gulden aan uitgaven zouden vereischen, van dat voornemen weder afgezien, toen zij kennis had gekregen van de nieuwe Indische belastingplannen.

Die ondernemingen zullen nu in het naburige Malakka worden opgericht.

Meent de Regeering soms in het belang der inlandsche bevolking te handelen door het instroomen van zulke bronnen van welvaart als het ware moedwillig tegen te gaan?

Dat in Indië zelf de vrees voor de nadeelige gevolgen eener op de spits gedreven fiscaliteit niet minder sterk gevoeld wordt dan hier te lande, moge blijken uit het feit, dat de Commissie van Advies in Handelsaangelegenheden te Batavia in hare vergadering van 15 April 1919, voorgezeten door den Directeur van Landbouw, een ernstig woord van waarschuwing tot de Indische Regeering heeft gericht naar aanleiding van de voorgenomen heffing van uitvoerrechten op producten van den grooten landbouw, en er op gewezen heeft, dat met de toevloeiing van kapitaal ook die van Westersche arbeidskrachten, tot moreel, zoowel als tot materieel nadeel van Indië, dreigde te worden stopgezet.

Het moge blijken uit de woorden door den heer V. Ris, vertegenwoordiger van een der grootste buitenlandse groepen van belanghebbenden bij diverse cultures op Java en Sumatra, gesproken in de te Medan gehouden vergadering van 17 Juni 1919, blijkens de notulen overgenomen in de door het Bestuur der Algemeene Vereniging van Rubberplanters ter Oostkust van Sumatra in Juli van dat jaar uitgegeven vertrouwelijke brochure, waarvan een exemplaar als bijlage aan dit advies is gehecht:

„Eigener ervaring, zegt de heer Ris, is hem bekend, dat de door de Nederlandsche Regeering ten opzichte van deze koloniën gevolgde belastingpolitiek, in casu die ten opzichte van de rubber, een telkens voorkomend onderwerp van critiek is in de kringen, welke geacht moeten worden een bijzondere interesse te hebben bij de belegging van niet-Nederlandsch kapitaal in de cultures, in het bijzonder rubber, in deze gewesten en hij meent te dezer plaatse er op te mogen wijzen hoe zulk een onbestendige belastingpolitiek het buitenlandse grootkapitaal huiverig maakt hier verder een empooli te zoeken: men weet niet waar men aan toe is. Een enkele belasting op het product, moge die al hoog zijn, is verre verkieslijk boven de thans gevolgde wijze, die allerlei verrassingen oplevert in dezen zin, dat men het product telkens in verschillende vorm treft. Meent men het werkelijk ernstig met de plannen om deze streken middels het grootkapitaal, waarbij het buitenlandse aandeel zoo belangrijk is en zal moeten blijven, in cultuur te brengen, dan zal ongetwijfeld met de genoemde, zeker niet fictieve bezwaren, rekening gehouden moeten worden.”

Hebben wij in het vorenstaande aangestipt, welke heillooze gevolgen voor Indië en niet het minst voor de Inlandsche bevolking zelve van de door de Regeering thans voorgestane belastingpolitiek te duchten is, zoo rest ons uog met een enkel woord te wijzen op de onbillijkheid die de voorgestelde belastingverzwaring voor vele producenten medebrengt juist in deze tijden, nu de toekomst voor hen een zoo somber aanzien vertoont.

Het meerendeel der cultures die in de laatste 10 jaren ter hand zijn genomen — rubber, thee, robustakoffie, oliepalmen — behoeft vele jaren om het stadium van productiviteit te bereiken. Naast een aantal cultuurmaatschappijen, die door gelukkige bijzondere omstandigheden reeds sedert eenigen tijd op gunstige resultaten kunnen wijzen, staat een veel grooter aantal, dat nog niet of ternauwernood in staat is geweest om ook, maar eene bescheiden remuneratie aan de daarin gestoken kapitalen te geven.

Dat in een tijd waarin de prijzen van verschillende producten tot een peil gedaald zijn; waarop van winst geen of zoo goed als geen sprake kan zijn, en waarin de normale productiekosten tot eene ongekende hoogte gestegen zijn, die de grondslagen der berekeningen van Z. E. den Minister van Koloniën in vele opzichten geheel teniet doet — dat in zulk een tijd, eene belastingverzwaring wordt voorgesteld die niet op de winsten alleen drukt, maar die door hare onderdeelen — inkomstenbelasting, uitvoerrechten en productenbelastingen — ook reeds daar treft, waar er commercieel berekend, feitelijk nog geen winst is, schijnt alleen ingegeven door de gedachte, dat er voor de Indische schatkist geld moet zijn, onverschillig hoe en van waar het gehaald wordt.

En ook bij de beter gesitueerde maatschappijen, die in de termen zullen vallen om groote bedragen aan extra-winstbelasting en overwinstbelasting te betalen, wordt teveel uit het oog verloren, dat de winsten waarop die belastingen verhaald worden, veelal moeten strekken om zes, zeven geheel improductieve jaren goed te maken.

Waar dan ook in de Memorie van Toelichting de invoering der voorgestelde belastingen herhaaldelijk verdedigd wordt met een beroep op „hooge conjunctuurwinsten” toont

de steller dier Memorie allermintst een open oog te hebben gehad voor den feitelijken toestand zooals die zich voor verschillende cultuurbedrijven — rubber, thee, Java-tabak — tegenwoordig aan den onbevooroordeelden beschouwer voor doet.

Het ligt niet op den weg van ondergeteekenden om te dezer plaatse aan te geven op welke wijze in de behoefte der Indische schatkist zou zijn te voorzien, indien de door hen bestreden belastingverzwaring voor cultuurondernemingen niet tot stand mocht komen. Alleen moge, waar blijkens de „Nota betreffende den toestand van 's Lands financiën”, bij den Volksraad ingediend bij gelegenheid van de behandeling der Begrooting voor 1921, de Indische belastingen, die in 1919 een bedrag van rond 123 miljoen gulden bedroegen, voor 1920 op rond 230 miljoen en voor 1921 op rond 271 miljoen geraamd zijn, de vraag hun van de pen of, in plaats van naar eene voortdurende belastingopdriving, niet beter gestreefd ware naar bezuiniging en beperking in de uitgaven der Indische huishouding?

Het is verleidelijk en betrekkelijk gemakkelijk om de steeds hogere eischen die aan de schatkist gesteld worden toe te geven, en den kleinen kring van Europeesche producenten, die Indië gemaakt hebben tot wat het is, de lasten daarvoor te laten dragen, maar men vergete niet, dat zoo men misschien de macht hebbe over de goldmiddelen van dien kring, zijn behoud en zijn groei niet door den Staat kunnen worden afgedwongen en dat het oude beeld van de hen met de gouden eieren ook in Indië zijne beteekenis nog niet verloren heeft.

Ondergeteekenden vleien er zich mede, dat eene ernstige overweging van vorenstaande beschouwing door Uwe Kamer er toe moge leiden, dat de in den aanhef dezes vermelde Regeeringsvoorstellen niet dan met zeer belangrijke wijzigingen mogen worden aangenomen en veroorloven zich bij deze zulks dringend aan Uwe Kamer te verzoeken.

Welk doende enz.,

INTERN. VER. VOOR DE RUBBER-CULT. IN N.-I.
VEREENIGING VOOR DEN COPRAHANDEL.
VER. VOOR DE THEE-CULTUUR IN NED.-INDIË.
VER. TER BEV. VAN DE BEL. DER KINA-CULT.
KOFFIE PRODUCTENTEN VER. IN NED.-INDIË.

Voor Java-Importeurs:
DE VEREEN. VAN IMPORTEURS VAN TABAK.
DE VEREEN. VAN DEN KAPOKHANDEL.
HANDELSVEREENIGING „AMSTERDAM”.
INT. CREDIT- EN HAND. VER. „ROTTERDAM”.
N.V. OLIEFABRIEKEN INSULINDE.
KOLONIALE BANK.
MIRANDOLLE VOUTE & Co.
A. VAN HOBOKEN & Co.
J. M. W. DUSSELDORP & Co.
VAN EEGHEN & Co.
VAN LEEUWEN BOOMKAMP & Co.
TIEDEMAN & VAN KERCHEM.
H. G. TH. CRONE.
D. M. & C. WATERING.
VAN EEGHEN & SUERMONTD.

Credietverleening door de Vereenigde Staten aan Europa. — De sterke daling in de export van de Unie, gevolg van den hoogen dollarkoers, doet daar naar middelen omzien, dezen export te bevorderen. En hiermede komt het probleem der credietverleening aan Europa weer op den voorgrond. Ging thans ongeveer een jaar geleden het initiatief in deze van de oude wereld uit, die in den bekenden brief van Glass nul op het request kreeg, terwijl 10 Mei j.l. de werkzaamheden der War Finance Corporation op last van den toenmaligen secretaris van de schatkist werden gestaakt, nu is het initiatief aan de zijde der Unie, die haar export bedreigd ziet.

Merkwaardig in dit verband is hetgeen in de jongste circulaire van de National City Bank gezegd wordt over de aflossing op 15 October j.l. der Fransch-Engelsche leening van \$ 500 miljoen, gesloten 15 October 1915. In de eerste plaats wordt aangevoerd, dat de zendingen van goud, dat vooral Frankrijk zoo slecht kan missen, en het vormen van dollartegoeden aanzienlijk hebben bijgedragen tot de koersstijging van den dollar, waardoor het nog moeilijker wordt Amerikaansche producten te verkoopen, daar waar het pond sterling (en de franc) de rekeningseenheid zijn.

De belangen van alle landen, zoo wordt verder betoogd, zouden het best gediend zijn geweest voor een verlenging of door vervanging door een nieuwe leening. Dit zou Frankrijk bij zijn herstel geholpen hebben en Engeland, om zijn credieten aan het continent van Europa uit te breiden. „Why didn't we do it?

Simply because the number of persons, who understood these relationships was too few to enable the thing to be done.” Frankrijk vernieuwde slechts \$ 100 miljoen à 8 pCt. (oude intrest 5 pCt.) want indien \$ 500 miljoen ter inschrijving aangeboden zou zijn geworden, kan niemand zeggen welke rente men zou hebben moeten vergoeden, om de uitgifte te doen slagen. De V. S., met een industriele capaciteit bijna gelijk aan die van de rest van de wereld, vormen een noodzakelijken factor in de reconstructie der wereld. Zij behoorden nu reeds bezig te zijn met de credietverleening aan Italië, Duitschland, Oostenrijk, Polen, Tsjecho-Slowakije, om die landen in staat te stellen, grondstoffen voor hun nijverheid te koopen.

Ten slotte wordt er dan nog de aandacht op gevestigd, dat Engeland veel meer doet dan de V. S., door kapitaal te steken in ondernemingen op het Europeesch Continent en door het verlenen van veredelingscredieten. En het is niet vreemd, dat dit geschiedt, „for the business men of England are experienced world traders” en kunnen den toestand ook beter beoordeelen. Maar toch, aldus het maandbericht, is dit van Engeland, gegeven de uitgaven van het land in de laatste vijf jaren en de heerschende kapitaalschaarschte, een zeer bemerkenswaardige en zeer eervolle handelwijze. Het is de ontplooiing van een ondernemingszin van de meest constructieve soort.

Naar aanleiding van deze opmerkingen van algemeen aard zij dan nog de aandacht gevestigd op het herhaaldelijk door Governor Harding van den F. R. B. bepleiten van de oprichting eener exportbank voor de katoen, om de zich opstapelende voorraden af te zetten. Hij houdt dit den katoenplanters voor ten antwoord op hun verwijten, dat de F. R. Banks instructies hebben gegeven aan de Member banks, geen katoenvoorraden te financieren, die men vasthoudt in de hoop op prijsstijging tot 40 ct., zooals men in het Zuiden wil. De graanboeren eischen ook al tevergeefs crediethulp, tot den prijs voor den verhouwer weer \$ 3 per bushel is en verwijten den F. R. Board zelfs, dat deze den prijs van \$ 2.55 op \$ 1.60 wil brengen. Uit eigen middelen moeten de katoenplanters, aldus de heer Harding, een exportbank oprichten. Een vertegenwoordiger der Duitsche regeering heeft hem verklaard, dat Duitschland 2.000.000 balen kan gebruiken.

Ten slotte vinde hier dan nog vermelding een schrijven van den voormaligen directeur der War Finance Corporation, Eugene Meyer, aan een der planters, waarin hij betoogt, dat de Corporation door een eventuele hervatting van haar werkzaamheden den export aanzienlijk zal bevorderen. Hij meent, dat \$ 500 miljoen éénjarige 6 pCt. War Finance Corporation bonds iets beneden pari te plaatsen zijn. In een brief van 29 September j.l. heeft de secretaris van de schatkist, Houston, hervatting der werkzaamheden geweigerd, omdat de V. S. nog geen vrede hadden gesloten met sommige landen, een toestand, die echter ook al bestond, zooals de heer Meyer terecht opmerkt, toen de corporation wel werkte!

*Concentratie in de Engelsche scheepvaart.*¹⁾ — Het „Weltwirtschaftliches Archiv” van April 1920 geeft nog eenige mededeelingen over het Ellerman- en het Furnessconcern, welke hier in het kort weergegeven worden.

Het Ellerman-concern. De kern hiervan vormen de Ellerman Lines Ltd., welke oprichting met de vorming der Amerikaansch-Engelsche scheepvaarttrust, de International Mercantile Marine Company, samenvalt.

Nadat John Ellerman, de vroegere directeur en groote aandeelhouder van de Leyland Line, in het voorjaar 1901 het grootste gedeelte van de vloot van de Leyland Line aan den oprichter van de Ameri-

¹⁾ Zie pag. 748 van dezen jaargang.

kaansch-Engelsche scheepvaarttrust, John Pierpont Morgan, verkocht had, vormde hij met het hem overblijvende Europeesche verkeer van deze maatschappij, 17 kleine en oude schepen van tezamen 43.865 B.R.T., de naar zijn naam genoemde Ellerman Line, die hij dadelijk door den aankoop der Papayanni- en City Lines op ongeveer 200.000 B.R.T. bracht en tot een wezenlijken factor in het Engelsche Levant- en Indische verkeer maakte; tevens vormde zij de voorname verbinding van Antwerpen met Canada.

Bij de nieuwe regeling van den Zuid-Afrikaanschen Scheepvaartkring in het jaar 1902 nam Ellerman ook den Zuid-Afrikadienst op zich. Door het verwerven van de Hall Line en de Westcott and Laurence Line werd zijn vereenigd bezit reeds in 1902 op 92 schepen met 319.000 B.R.T. gebracht. Samen met de bij de I.M.M.C. aangesloten Oceanic Steam Navigation Company (White Star Line) controleert het Ellerman-concern de Shaw, Savill and Albion Company, welke aandelen zich voor 55 pCt. in de handen van Ellerman bevinden. Zij onderhield vóór den oorlog met 12 schepen van tezamen 95.550 B.R.T., een maandelijkschen dienst van Londen uit over Kaapstad naar Nieuw-Zeeland en terug om Kaap Hoorn over Montevideo, Rio de Janeiro naar Plymouth en Londen.

In 1913 volgde de toevoeging van de Bucknall Steamship Company Ltd., die reeds onder controle van de Ellerman Line, resp. van haar leider John Ellerman, gestaan had en die over een vloot van 32 schepen met 152.845 B.R.T. beschikte. Zij voer hoofdzakelijk vanuit Hamburg, Antwerpen en Middlesborough naar Zuid-Afrika en onderhield geregelde diensten van New-York uit naar Australië, Nieuw-Zeeland, China, Britsch-Indië, naar Zuid- en Oost-Afrika.

De naam van de maatschappij werd in Ellerman-Bucknall Steamship Lines, Ltd., veranderd. October 1916 kocht Ellerman het aandelen-kapitaal der Wilson Line van de Firma Thomas Wilson Sons and Company, Ltd., in Hull.

De Wilson Line werd in 1835 te Hull en wel vóór de periode van de oprichting van stoomvaartmaatschappijen in het leven geroepen. Het oorspronkelijke arbeidsveld der Wilson Line was de Oostzee. Sedert dien heeft zij hare werkingsfeer uitgebreid vanuit Hull als basis tot de Middellandsche Zee, Zuid-Amerika, Indië en de Vereenigde Staten.

In het begin van de 40-er jaren bezat zij slechts 3 schepen, die naar Gothenburg gingen en uit Zweden en Rusland ijzer naar Engeland brachten. Als terugvracht dienden Engelsche fabricaten. Later werd een dienst naar Duinkerken ingesteld en werden de zeilschepen langzamerhand door stoomschepen vervangen. In 1850 wees de Engelsche regeering haar het postvervoer naar Scandinavië toe. Na den Krimoorlog opende de Wilson Line een dienst naar Stettin, Riga en Petersburg. Gedurende den Fransch-Duitschen oorlog werd de vaart naar Stettin weer ingetrokken, maar de verbindingen met Duitschland bleven door den Triëstdienst, die in 1869 was ingesteld, bestaan.

Een verdere uitbreiding had plaats door de instelling van een dienst naar de Zwarte Zee, en de opening van het Suez-kanaal gaf de gelegenheid een lijn naar Britsch-Indië te laten loopen. In 1875 deed de Wilson een grooten stap voorwaarts door de instelling van een regelmatig verkeer van de Oostkust van Engeland naar Boston en New York. Tegelijkertijd werd de Calcuttadienst opgeheven, maar in 1883 weer door een dienst naar Bombay vervangen.

In 1894 nam de Wilson Line de kustlijn tusschen Hull en Newcastle on Tyne over, in 1896 werd een dienst ingesteld tusschen Londen en Boston in verbinding met de Leyland Line en Furness Line.

In het jaar 1903 werd de vloot der Firma Baily & Leethan, Ltd., 22 schepen met 32.497 B.R.T., overgenomen, waardoor de Wilson Line de grootste particuliere scheepvaartcombinatie werd.

Verliezen aan scheepsmateriaal, de moeilijkheden deze te vervangen en het gebrek aan vlottende midelen leidden tot verkoop aan Ellerman, waardoor deze een tonnenmaat van 1.060.000 B.R.T. onder controle kreeg. In 1917 verwierf Ellerman een overwegend aandeel in de Arracan Co., Ltd., een Britsche firma in Birma, die in bezit van vijf rijstpellerijen is. Bovendien behooren hem alle aandelen — £100.000 — van de Ellerman Rice Mills Ltd. in Birma, toe, die de Deutsche onderneming Dickmann Brs. & Co. Ltd., met 3 rijstfabrieken overnam. Tenslotte heeft Ellerman van de regeering nog 2 rijstpellerijen in pacht gekregen en beheerscht hij zoodoende 10 rijstpellerijen in Britsch-Indië met een jaarlijksche productie van ca. 250.000 ton; voor het vervoeren hiervan wil hij een eigen lijn oprichten.

De jaarlijksche balans der Ellerman Lines geven slechts een onduidelijk beeld van de financieele verhoudingen der maatschappij. Al worden de behaalde winsten in de balansen niet afzonderlijk opgevoerd, zoo zien wij toch uit het aangeroeien der post crediteuren, die de reserve voor oorlogswinstbelasting en het saldo der Winst- en Verliesrekening omvat, van £ 2.047.262 in 1915 op £ 6.251.715 in 1916, dat het jaar 1916 zeer winstgevend geweest is.

Tenslotte nog een enkel woord over *het Furness-concern*. Het onder de firma Furness, Withy and Company staande concern vormt het vijfde van de groote groepen. Van de andere concerns onderscheidt het zich daardoor, dat het zich niet beperkt tot het reederijbedrijf, maar zich met alle mogelijke zaken, die met de scheepvaart in een of andere samenhang staan, zooals scheepsbevrachting, verzekering, aankoop en verkoop van schepen, kolenlevering, etc. bezighoudt. De oprichting der Furness, Withy and Co Ltd. had plaats in 1891 door aaneensluiting der reederij Christopher Furness met de scheepsbouwverf Edward Withy and Co. Door aaneenvoeging der meest verschillende ondernemingen, zooals scheepvaartmaatschappijen, scheepsbouwverven, kolennijnen, etc. werd de maatschappij weldra belangrijk uitgebreid. Reeds in 1907 had zij een aantal deelnemingen, waaronder alle aandelen der belangrijke scheepswerf Irvine's Shipbuilding and Dry Docks Company Ltd., in Westhurtlepool, verworven. Deze werf had reeds tot Juli 1914 20 schepen met een gezamenlijke waarde van £ 1.355.000 voor het Furnessconcern gebouwd. November 1907 verwierf de Furness, Withy and Company Ltd. de, uit 39 eerste klasse stoomschepen bestaande, vloten der Chesapeake and Ohio Steamship Company Ltd. en der, British Maritime Trust Ltd., en verhoogde zij haar kapitaal op £ 3.500.000.

Door deze uitbreiding werd zij de eenige bezitster van 85 schepen met gezamenlijk 235.581 B.R.T. en inclusief de deelneming aan andere scheepvaartondernemingen, was zij in het begin van 1908 de grootste vrachtbootrederij van Engeland. Februari 1910 volgde de aankoop van de schepen der firma James Mark Wood te Liverpool, die in het verkeer naar Oost-Azië werkzaam waren.

In 1911 werd controleerende invloed op de Norfolk and North American Steamship Company Ltd., op de Argentine Cargo Line en 96 pCt. van het aandelenkapitaal van de Neptune Steam Navigation Company verkregen.

In hetzelfde jaar werd door de reeds gecontroleerde British Maritime Trust Ltd. de controle over de Richelieu and Ontario Navigation Co. verkregen. Deze maatschappij controleerde een belangrijk gedeelte van het vracht- en passagiersverkeer op de groote Canadeesche meren.

Verder werd nog in 1911 de British and Argentine Steam Navigation Co. Ltd. voor het transport van bevroren vleesch naar Engeland, opgericht. Het geheele aandelenkapitaal is in handen van de Furness.

MAANDCIJFERS.

HANDELSBEWEGING OVER DE MAAND SEPTEMBER 1920

(volgens de groepen der naamlijst van goederen, opgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.)

Groepen	Invoer		Uitvoer		Saldo Invoer		Saldo Uitvoer	
	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde
I Dieren en dierlijke producten	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden
II Plantaard. voortbrengselen	14.296.633	14.227.912	49.177.727	36.704.990	—	—	34.881.004	22.477.078
III Mineralen, metalen en niet in andere groepen opgenomen fabriek. daurv.	97.776.566	39.448.324	96.534.097	30.174.136	1.242.469	9.274.188	—	—
IV Meel en meelfabrieken	784.500.468	85.819.240	120.733.552	12.923.930	663.766.916	72.895.310	—	—
V Chemische producten, geneesmiddelen, verfwaren en kleurstoffen	10.951.122	4.604.476	16.175.210	3.725.067	—	879.409	5.224.088	—
VI Olie, hars, was, pek, teer en distillatieproducten van teer; fabrieken van deze stoffen, n. a. g. ..	17.637.898	7.906.702	5.590.304	5.069.886	12.047.594	2.836.816	—	—
VII Hout en fabrieken van hout en dergelijke stoffen; meubelen, v. a. s.	49.004.255	17.377.624	12.739.753	10.787.191	36.264.502	6.590.433	—	—
VIII Huiden, vellen, leder en lederwerk	210.117.290	30.447.229	4.687.581	1.337.843	205.429.709	29.109.380	—	—
IX Garen, touw en touwwerk, weefsels en stoffen, kleedren en modewaren	1.456.510	5.146.219	2.601.079	5.547.688	—	—	1.144.569	401.469
X Aardewerk, porselein, pottenbakkerswerk, gebakken steen en andere kunststeen	7.713.786	41.623.913	4.197.898	22.189.930	3.515.888	19.433.983	—	—
XI Glas	87.281.457	3.757.546	9.808.158	1.596.021	77.473.299	2.161.525	—	—
XII Papier	3.321.586	2.375.734	5.290.245	2.158.568	—	217.166	1.968.659	—
XIII Voedings- en genotmiddelen, niet genoemd in de groepen I, II, IV en VI	8.177.247	6.481.435	16.922.105	6.364.706	—	116.729	8.744.858	—
XIV Rijtuigen, voertuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen ..	32.311.344	24.022.362	17.853.815	14.234.556	14.457.529	9.787.806	—	—
XV Andere goederen dan gebracht onder de groepen I tot en met XIV	20.603.448	17.043.422	4.899.307	3.431.251	15.704.141	13.612.171	—	—
Totaal	21.455.650	30.911.061	9.203.605	11.550.593	12.252.045	19.360.468	—	—
Waarvan Gouden Zilver, al of niet gemunt (opgenomen in groep III)	1.366.605.260	331.193.199	376.414.436	167.796.356	990.190.824	163.396.843	—	—
	7.979	13.824.529	21.893	1.830.787	—	11.993.742	13.914	—

OVERZICHT van de waarde van den In- en Uitvoer voor elke maand van het loopende jaar en de drie daaraan voorafgaande jaren, met uitzondering van Munt en Muntmateriaal, in guldens.

Maanden	Invoer				Uitvoer			
	1917	1918	1919	1920	1917	1918	1919	1920
Januari	115.159.177	68.009.520	75.073.388	256.207.615	74.619.462	51.437.578	41.321.453	135.932.785
Februari	71.927.189	45.903.517	106.229.028	233.591.043	61.728.903	54.372.261	44.543.205	113.309.645
Maart	75.943.200	48.897.456	148.758.852	187.916.138	68.751.001	47.372.422	52.660.723	68.210.466
April	60.390.470	35.302.563	189.565.086	203.592.812	71.320.538	30.702.241	50.827.142	99.448.337
Mei	86.189.135	35.055.767	257.009.336	298.514.162	61.926.103	35.843.354	96.168.708	170.393.137
Juni	133.786.855	30.330.163	258.183.821	345.402.373	84.585.917	23.040.469	126.270.353	179.478.445
Juli	96.712.651	47.764.858	274.264.390	314.861.366	98.699.121	35.046.826	133.623.129	177.114.162
Augustus	67.716.675	40.567.746	313.403.619	267.956.122	67.335.222	27.641.796	162.131.110	165.965.569
September	80.496.497	67.610.188	298.107.886	317.368.870	46.730.074	12.704.155	214.577.467	—
October	63.996.898	67.702.922	319.833.079	—	63.531.083	15.278.909	171.171.804	—
November	64.322.295	57.929.799	296.351.809	—	43.959.519	22.268.327	154.241.692	—
December	48.090.197	63.282.114	288.958.920	—	—	—	—	—
Totaal	964.731.239	608.356.613	2.825.739.214	2.425.410.301	819.245.204	381.209.729	1.411.308.405	1.239.871.429

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned.	Disc. Wissels. 4 1/2	1 Juli '15	Zweeds. R.ksbk 7 1/2	16 Spt. '20
Bk.	Bel. Binn. Eff. 5 1/2	19 Oct. '20	Bk. v. Noorw. 6-6 1/2	18 Dec. '19
	Vrsch. in R.C. 6 1/2	19 Oct. '20	Zwits. Nat. Bk. 5	21 Aug. '19
Bk. van Engeland	7	16 Apr. '20	Belg. Nat. Bk. 5 1/2	28 Apr. '20
Duitsche Rijksbk.	5	23 Dec. '14	Bank v. Spanje 6	4 Nov. '20
Bk. van Frankrijk	6	8 Apr. '20	Bank v. Italië 6	20 Mei '20
Oostenr. Hong. Bk.	5	12 Apr. '15	F. Res. Bk. N.Y. 6-7 1/4	Junij '20
Nat. Bk. v. Denem.	7	19 Apr. '20	Javasche Bank 3 1/2	1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Date	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie				
13 Nov. '20	4 1/8	3 3/4	6 3/4	4-5/8	—	8-9 1)
8-13 ,, '20	4 1/8-3/8	3 1/2-5	6 3/8-3/4	4-5/8	—	7-10
1-6 ,, '20	4 1/4-3/8	4 1/2-5	6 3/8	4-5/8	—	9-10
25-30 O. '20	4 1/4-3/8	4 1/4-1/2	6 3/8	4-5/8	—	9-10
10-15 N. '19	4-1/8	4-1/2	5 3/4-6	4-5/8	—	6-25
11-16 N. '18	3 3/4-4 3/8	4 1/2-6	3 1/2-3 1/2	4-5/8	—	5 3/4-6
20-24 Juli '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Notering van 12 Nov. 1920.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

De wisselmarkt was over het algemeen niet zeer levendig en de koersen waren vrij stationnair. Vooral Londen bevoog zich tusschen enge grenzen. De hoogste notering was 11.34 1/2, de laagste 11.30. Over het algemeen waren de koersen Dinsdag het flauwst. Daarna trad weder een verbetering in, welke verbetering alleen voor Marken gedurende de verdere week werd voortgezet. Van 4.05 daalden deze tot 3.70 op Dinsdag vroeg, waarna een gestadige verbetering den koers heden weder op 4.10 bracht. In tegenstelling met de andere wissels was New York op Dinsdag zeer vast. Er werd een nieuw hoogtepunt bereikt en op ca. 3.39 verhandeld. Daarna trad een kleine daling in, zoodat een oogenblik weder op 3.34 gedaan werd, om vervolgens op ca. 3.35 a 3.36 te blijven. Buenos Aires aanzienlijk flauwer, heden ca. 1.11. Spanje weder zeer sterk aangeboden en ten slotte voor 39.80 verkrijgbaar. Indië onveranderd met een lichte neiging tot verbetering.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Date	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York***)
8 Nov. 1920..	11.31 1/2	19.60	3.87 1/2	0.95	20.77 1/2	3.37 1/8
9 ,, 1920..	11.31 1/2	19.25	3.87 1/2	0.92 1/2	20.40	3.37 3/4
10 ,, 1920..	11.34 1/2	19.37 1/2	3.90	0.92	20.60	3.35
11 ,, 1920..	11.33 1/2	19.35	3.82 1/2	0.92 1/2	20.55	3.35 1/4
12 ,, 1920..	11.33	19.30	3.87 1/2	0.90	20.42 1/2	3.36 3/4
13 ,, 1920..	11.33 1/2	19.42 1/2	3.92 1/2	0.92 1/2	—	—
Laagste d. w. 1)	11.29 1/2	19.05	3.72 1/2	0.87 1/2	20.25	3.33 1/4
Hoogste ,, ,, 1)	11.35	19.90	4.02 1/2	1.—	21.05	3.38 1/2
6 Nov. 1920..	11.33	20.07 1/2	4.10	1.—	21.32 1/2	3.31 3/8 2)
30 Oct. 1920..	11.34 1/2	20.82 1/2	4.32 1/2	1.05	22.15	3.27 3/8 3)
Muntpariteit..	12.10 3/8	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 3/4

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave. 2) Notering van 5 Nov. 1920.

3) Idem van 29 October 1920.

Date	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Christiania *)	Zwitserland *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
8 Nov. 1920	63.10	44.40	44.40	51.50	44.40	99-99 1/2
9 ,, 1920	63.—	44.25	44.25	51.45	43.75	99-99 1/2
10 ,, 1920	63.25	44.25	44.25	51.47 1/2	43.—	99-99 1/2
11 ,, 1920	63.25	44.25	44.25	51.40	41.75	99-99 1/2
12 ,, 1920	63.—	43.97 1/2	43.97 1/2	51.30	41.—	99-99 1/2
13 ,, 1920	62.95	43.85	43.85	51.35	39.80	99-99 1/2
Laagste d. w. 1)	62.90	43.70	43.80	51.25	39.60	99
Hoogste ,, ,, 1)	63.30	44.40	44.50	51.50	44.60	99 1/2
6 Nov. 1920	63.30	44.40	44.25	51.50	44.60	99-99 1/2
30 Oct. 1920	63.55	44.50	44.30	51.55	45.50	99-99 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Notering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in £ per £)	Zicht Parijs (in cts. per \$)	Zicht Berlijn (in ct. p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
13 Nov. ... 1920	3.37.50	5.79	nom.	***
Laagste d. week	3.33.64	5.69	nom.	***
Hoogste ,, ,,	3.39.87	5.84	nom.	***
6 Nov. ... 1920	3.36.50	5.90	nom.	***
30 Oct. ... 1920	3.45.—	6.34	nom.	***
Muntpariteit.	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	30 Oct. 1920	6 Nov. 1920	8-13 Nov. 1920 Laagste	13 Nov. 1920 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires 1) ..	d. p. \$	55 1/4	55 3/4	53 1/2	55 1/4
Calcutta ..	£ p. rup.	1 7/8 1/2	1 8 1/2	1 8	1 8 3/8
Hongkong ..	id. p. \$	3/11	3/11 3/4	3/11	4/10 1/8
Lissabon	d. per Mil.	9 1/4	9 1/4	8 1/4	10
Madrid	Peset. p. £	24.83	25.39	25.50	28.50
*Montevideo 1)	d. per \$	56 3/8	57 1/8	55	57 1/2
Montreal....	\$ per £	3.81 1/2	3.76	3.70	3.82
*R.d. Janeiro.	d. per Mil.	12 3/8	12 1/2	11 13/16	12 1/4
Rome	Lires p. £	93.13	97.00	97.00	101.25
Shanghai ..	£ p. tael	5/2 3/4	5/4 3/4	5/3	5/5 1/2
Singapore ..	id. p. \$	2/3 7/8	2/3 7/8	2/3 11/16	2/3 3/4
*Valparaiso..	d. p. peso	1 1/2 1/2	9 1/2 1/2	9 1/4	9 1/2 1/2
Yokohama ..	£ per yen	2/11 1/4	2/11 3/8	2/11 3/8	3/10 1/8

* Koersen der voorstaande dagen. 1) Telegrafisch transfer.

2) Notering van 12 November.

NOTEERING VAN ZILVER.

Notering te Londen		te New York	
13 Nov. 1920	53 1/4	79 3/8	
6 ,, 1920	54 3/8	82	
30 Oct. 1920	52 1/2	80	
23 ,, 1920	52 3/8 1)	80	
15 Nov. 1919	67 3/4	101 7/8	
16 Nov. 1918	48 3/4	85 1/2	
20 Juli 1914	24 13/16	54 1/8	

1) Notering van 22 Oct.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 15 November 1920.

Activa.		
Binnenl. Wissels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 76.029.699,74 1/2 B.-bk. " 5.551.877,17 Ag.sch. " 90.277.026,35 1/2	171.858.602,27
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 37.884.950,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—	37.884.950,—
Beleeningen	H.-bk. f 102.122.426,83 1/2 incl. vrsch. B.-bk. " 23.815.963,05 1/2 in rek.-ert. Ag.sch. " 152.117.703,87 1/2 op onderp. f 278.056.093,76 1/2	—
Op Effecten	f 272.815.893,76 1/2	—
Op Goederen en Spec.	5.240.200,—	278.056.093,76 1/2
Voorschotten a. h. Rijk	—	13.188.814,—
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.219.755,— Muntmat., Goud " 579.921.066,39 f 636.140.821,39	—
Munt, Zilver, enz.	" 19.614.795,24	—
Muntmat., Zilver	—	655.755.616,63
Effecten	Bel. v. h. Res.fonds. f 4.443.714,62 1/2 id. van 1/5 v. h. kapit. " 3.841.107,37 1/2	8.284.822,—
Geb. en Meub. der Bank	—	3.594.000,—
Diverse rekeningen	—	50.303.099,37
		f 1.218.925.998,03 1/2
Passiva.		
Kapitaal	—	20.000.000,—
Reservefonds	—	5.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	—	1.084.441.370,—
Bankassignatiën in omloop	—	3.095.250,32
Rek.-Cour. } Het Rijk f — saldo's: } Anderen " 91.075.476,99	—	91.075.476,99
Diverse rekeningen	—	15.313.900,72 1/2
		f 1.218.925.998,03 1/2

NED. BANK 15 November 1920 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 419.237.631.79
 Op de basis van $\frac{1}{2}$ metaaldekking „ 183.515.212,33
 Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop
 dan waartoe de Bank gerechtigd is ... „ 2.086.188.155,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's	22.574.497,78 $\frac{1}{2}$	
Buitenlandsche wissels.....	7.520.459,—	
Beleeningen		21.122.646,04 $\frac{1}{2}$
Goud		100,—
Zilver	261.110,77 $\frac{1}{2}$	
Bankbiljetten		6.482.360,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	4.122.443,94	

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opsch. schulden
15 Nov. 1920	636.141	19.615	1.084.441	94.171
8 „ 1920	636.141	19.354	1.090.924	88.142
1 „ 1920	636.141	19.229	1.108.201	82.739
25 Oct. 1920	636.141	18.945	1.057.317	95.059
18 „ 1920	636.341	18.676	1.058.527	100.183
15 Nov. 1919	632.160	5.350	1.048.994	84.489
16 Nov. 1918	700.399	8.157	1.109.595	87.919
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkiat-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
15 Nov. 1920	171.859	39.000	278.056	419.238	56
8 „ 1920	149.284	9.000	299.179	418.886	56
1 „ 1920	137.729	9.000	322.939	415.971	55
25 Oct. 1920	138.024	31.000	303.192	423.814	57
18 „ 1920	139.944	31.000	311.356	422.479	57
15 Nov. 1919	139.480	77.000	266.852	410.062	56
16 Nov. 1918	208.639	135.800	180.376	468.446	59
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	75

¹⁾ Op de basis van $\frac{1}{2}$ metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	8 Nov. 1920	15 Nov. 1920
Aan schatkiatpromessen, waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 365.270.000,—	f 371.770.000,—
Aan schatkiatbiljetten ..	„ 9.000.000,—	„ 39.000.000,—
Aan silverbons	„ 21.113.000,—	„ 21.113.000,—
	„ 52.385.830,25	„ 51.359.812,25

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opsch. schulden
6 Nov. 1920	***	***	586.600	
30 Oct. 1920	***	***	591.000	
23 „ 1920	***	***	592.000	
2 Oct. 1920	223.903	7.533	358.259	218.877
25 Sept. 1920	220.943	7.456	358.668	210.609
18 „ 1920	210.146	7.384	354.901	213.566
11 „ 1920	214.698	7.133	359.022	211.976
8 Nov. 1919	169.053	3.164	304.382	103.749
9 Nov. 1918	100.751	14.919	192.384	86.708
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Beschikbaar metaal-saldo	Dek-kings-percentage
6 Nov. 1920		335.000	***	***	115.750	***
30 Oct. 1920		341.000	***	***	115.250	***
23 „ 1920		343.500	***	***	115.000	***
2 Oct. 1920	29.276	34.690	138.544	23.405	116.210	40
25 Spt. 1920	29.037	31.904	135.016	21.625	114.690	40
18 „ 1920	29.391	35.150	143.779	22.170	113.173	39
11 „ 1920	29.545	24.469	154.896	20.004	107.724	39
8 Nov. 1919	13.628	14.677	173.420	44.722	90.852	42
9 Nov. 1918	8.421	17.541	80.634	20.714	60.137	41
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa. ²⁾ Op de basis van $\frac{1}{2}$ metaaldekking.

DE SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Disconto's	Dto. rekeningen ¹⁾
2 Oct. 1920 ..	1.053	2.157	916	1.836	896
25 Sept. 1920 ..	1.054	1.981	975	1.816	418
18 „ 1920 ..	1.053	2.005	900	1.824	424
11 „ 1920 ..	1.081	2.096	848	1.821	863
4 Oct. 1919 ..	961	1.615	1.084	1.552	461
5 Oct. 1918 ..	729	1.606	1.219	1.268	234
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
10 Nov. 1920	123.477	127.848	354.082	58.500	322.977
3 „ 1920	123.146	128.458	355.985	28.500	324.701
27 Oct. 1920	123.199	127.589	355.872	28.500	324.798
20 „ 1920	123.148	127.034	355.904	28.500	324.887
12 Nov. 1919	87.986	85.903	339.698	28.500	321.215
13 Nov. 1918	74.585	64.937	290.294	28.500	269.661
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
10 Nov. '20	62.701	73.222	19.816	112.470	14.079	10,64
3 „ '20	63.973	73.770	18.143	115.135	13.158	9,87
27 Oct. '20	64.518	76.061	16.421	120.557	14.061	10,26
20 „ '20	61.620	83.879	16.539	125.845	14.545	10,21
12 Nov. '19	42.515	79.617	22.161	102.760	20.534	16,43
13 Nov. '18	58.596	97.607	30.009	138.704	28.098	16,65
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{2}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daaraan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dek-kings-perc. ¹⁾
6 Nov. '20	1.098.370	1.091.658	20.160.071	63.600.113	33
30 Oct. '20	1.098.214	1.091.667	21.340.019	63.596.445	34
23 „ '20	1.098.575	1.091.652	20.243.817	62.056.107	34
15 „ '20	1.098.593	1.091.656	20.431.898	62.128.756	34
7 Nov. '19	1.113.091	1.092.835	9.458.627	30.975.284	34
7 Nov. '18	2.578.655	2.550.263	3.187.226	16.959.253	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehens-kassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
6 Nov. '20	49.779.073	13.292.389	33.136.900	20.160.100
30 Oct. 1920	53.807.493	17.945.359	34.435.700	21.291.400
23 „ 1920	47.817.833	12.347.175	33.257.100	20.196.000
15 „ 1920	51.676.188	15.415.314	33.667.400	20.387.800
7 Nov. 1919	32.264.906	9.707.802	21.271.100	9.430.500
7 Nov. 1918	19.443.590	9.325.904	12.911.700	3.277.400
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal en buitenl. zoudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld Oostenrijk en Hongarije	Bankbiljetten	Rek. Crt. saldi
7 Feb. '20	¹⁾ 290.428	19.251.400	32.954.000	56.994.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
31 Dec. '19	287.640	19.196.063	32.954.000	54.481.264	7.906.378
23 „ '19	297.363	17.856.786	32.954.000	53.109.418	7.641.778
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.662 goud, 10.818 buitenlandse goudwissels en 56.948 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. aid. Staat
12 Nov. '20	5.449.767	1.948.367	270.761	681.321	26.600.000
4 " '20	5.486.848	1.948.367	284.173	657.796	26.600.000
28 Oct. '20	5.485.729	1.948.367	264.090	591.151	26.600.000
21 " '20	5.484.280	1.948.367	263.729	600.383	26.600.000
13 Nov. '19	5.571.271	1.978.278	285.627	—	25.650.000
14 Nov. '18	5.447.889	2.037.108	318.847	1.434.652	18.800.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
	3.302.176	445.885	2.094.371	39.619.154	3.605.817	55.201
	3.660.129	452.967	2.049.763	39.645.897	3.636.194	30.049
	2.739.950	457.453	2.046.665	39.084.416	3.316.258	157.474
	2.470.050	473.488	2.087.502	39.289.666	3.202.449	82.693
	1.202.297	655.540	1.330.325	37.394.982	3.146.071	44.724
	801.702	1.050.126	852.548	30.570.710	2.918.106	296.832
	1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. sold	Beleen. aan buitenl. vorder.	Beleen. aan prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. partic.
11 Nov. '20	351.196	84.653	480.000	749.809	5.844.418	974.926
4 " '20	349.981	84.653	480.000	731.176	5.817.955	1.065.404
28 Oct. '20	351.381	84.653	480.000	729.707	5.792.826	1.168.049
21 " '20	354.660	84.653	480.000	697.417	5.768.286	1.161.729
13 Nov. '19	344.217	84.955	480.000	402.099	4.697.933	2.213.150

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
15 Oct. '20	1.992.101	1.330.828	87.021	162.810	3.353.271
8 " '20	1.996.324	1.297.178	90.409	161.944	3.322.123
1 " '20	2.003.072	1.328.103	111.455	162.123	3.304.690
24 Sept. '20	1.989.835	1.353.251	111.455	161.759	3.279.996
17 Oct. '19	2.128.443	1.308.379	106.917	70.742	2.752.569
18 Oct. '18	2.035.313	1.230.911	5.829	52.372	2.502.488

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. 1)	Percent. Gouddekking circul. 2)
15 Oct. '20	3.093.390	2.692.618	97.594	42,7	46,6
8 " '20	3.101.361	2.506.899	97.519	42,9	46,9
1 " '20	3.011.111	2.466.116	97.358	43,7	48,1
24 Sept. '20	3.012.088	2.477.422	97.401	43,6	47,9
17 Oct. '19	2.464.665	2.958.326	85.540	48,3	57,1
18 Oct. '18	2.058.692	2.384.219	79.057	51,1	61,8

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. 2) Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
8 Oct. '20	822	17.189.956	1.343.551	14.255.542	2.796.176
1 " '20	820	17.144.662	1.343.551	14.298.972	2.793.861
24 Sept. '20	818	17.140.597	1.361.800	14.262.712	2.786.811
17 " '20	818	17.057.725	1.390.096	14.504.286	2.780.662
10 Oct. '19	776	13.297.056	1.369.653	13.699.176	2.027.503
11 Oct. '18	749	13.520.174	1.224.771	11.680.004	1.465.474

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 15 November 1920.

Het valt niet te ontkennen, dat de beurzen, zoowel in de Vereenigde Staten als op het vasteland van Europa, in de achter ons liggende dagen grotendeels beïnvloed zijn geworden door de houding op de valuta-markt. Deze invloed was voor ieder der beurscentra natuurlijk verschillend van uitwerking. Zoo b.v. heeft de markt te Berlijn krachtig van de daling in het Duitsche betaalmiddel kunnen profiteren; dit verschijnsel is reeds te vaak hier ter plaatse gereleveerd, dat het nog bijzondere toelichting zou behoeven. Het sterkst geprononceerd was, zooals vanzelf spreekt, weer de rijzing in de z.g. „Valuta-fondsen”, doch in den loop der week sloot feitelijk de geheele beurs zich bij de opgaande tendens aan. Noch de stakingsongeregeldheden te Berlijn, noch de dreigende verdere débacle in den koers van het Duitsche betaalmiddel hadden eenigen remmenden invloed op de beurs. De omzetten zijn buitengewoon groot gebleven.

Op de andere vastelandsbeurzen is de loop van zaken wel eenigszins anders geweest. Weliswaar bestond ook te Parijs een vrij vaste stemming, doch dit was geenszins voor alle afdelingen het geval. Zoo b.v. waren rubberwaarden gedeceideerd flauw te noemen, in overeenstemming overigens met de houding van dergelijke fondsen op de overige beurzen. Petroleumwaarden daarentegen konden zich vrij goed handhaven, speciaal voor aandelen Mexican Eagle. De omzetten zijn hier over het algemeen echter afgenomen; meer en meer begint de vrees te bestaan, dat de prijsdaling der verschillende artikelen groote moeilijkheden te voorschijn zal roepen. Op het oogenblik staat nog steeds de inschrijving open op de 6 pCt. Staatsleening en met het oog hierop werken invloedrijke kringen er toe mede, om iedere onrust ter beurze in de kiem te verstikken. Indien dit niet het geval zou zijn, zou er vermoedelijk reeds lang een zeer aanmerkelijke reactie zijn ontstaan in tal van industriele papieren. Het aanbod is tot nu toe eenigszins achterwege gebleven, doch indien de toestanden zich blijven ontwikkelen als thans het geval is, zal het niet meer zoo heel lang kunnen duren, of deze soort van fondsen zullen ten verkoop aangeboden moeten worden. Dit verklaart dan ook de eenigszins gereserveerde houding, ondanks de vastheid van den onderton, die in de achter ons liggende dagen te Parijs overheerschend is geweest.

Te Londen was ook al weinig variatie op te merken; de stemming was doorgaans kalm, terwijl de zaken uiterst beperkt waren, ook al in verband met den stand der buitenlandsche valuta's.

Te New York is de toestand eenigszins meer bewogen geweest. Twee factoren hebben samengewerkt om de algemeene situatie nerveus te maken. Primo ook hier den loop der buitenlandsche wisselkoersen, thans ten gunste van Amerika, waardoor echter het gevaar ontstaat, dat de export geheel tot stilstand zal komen, of dat deze slechts voor zoover het de allernoodzakelijkste levensbehoeften betreft, in gang zal kunnen blijven. Het gevaar is voor Amerika te grooter, nu het tegelijkertijd komt met een daling van de verschillende groothandelsprijzen en met een voortgezette „staking der koopers”, zoodra de binnenlandsche prijzen eenigermate boven een bepaald niveau uitkomen. Er bestaat dus op hetzelfde moment de kans, dat naar het buitenland niet kan worden geëxporteerd en dat ook in het binnenland geen behoorlijke afzet kan worden gevonden. Eenigermate is dit reeds tot uiting gekomen in den staat van onuitgevoerde orders der United States Steel Corporation, hetgeen te ernstiger is, omdat hieruit blijkt, hoever de malaise reeds is gekomen. De ijzer- en staal-industrie toch heeft wel het langst van de verhoogde vraag naar producten kunnen profiteren, in verband met de verwoesting op groote schaal, die had plaatsgevonden en het onderbreken van den aanbouw van nieuwe huizen, enz. Dat nu ook in deze branche het ontbreken van orders naar voren komt, is door de beurs als een zeer ongunstig symptoom opgevat. De koersen der meeste Wallstreet-fondsen zijn dan ook zeer aanmerkelijk gedaald en dit is er niet beter op geworden, nu de rente voor daggeld nog geen neiging tot daling vertoont. Naar men weet, is er op de laatstelijk te New York gehouden bankersday over geklaagd, dat voor sommige kringen deze rente met opzet te hoog werd gehouden, dat er „woelker” mede werd gedreven, waardoor de industrie en de handel niet de benodigde fondsen tot behoorlijken prijs zouden kunnen verkrijgen. Inmiddels is er te dien opzichte niet de minste verbetering ingetreden, hetgeen er niet toe heeft bijgedragen de stemming van onrust te kalmeeren.

Te o n z e n t kon onder de hierboven geschetste omstan-

digheden in het buitenland de tendens natuurlijk niet al te opgewekt zijn. *Staatsfondsen* kunnen hier feitelijk uitgeschakeld worden, daar onder den invloed van den lageren geldkoers de noteringen voor de meeste binnenlandsche soorten zich iets hooger stelden. Van de buitenlanders trokken Japanners nogal de aandacht, die door de arbitrage hier te lande werden opgekocht.

	9 Nov.	12 Nov.	15 Nov.	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch. 1918	83	82 ³ / ₈	82 ¹ / ₄	— ³ / ₄
4 ¹ / ₂ % " " " 1916	81 ¹ / ₈	81 ¹ / ₈	82 ³ / ₄	+ 1 ¹ / ₈
4 % " " " 1916	72 ¹ / ₁₆	72 ¹ / ₈	73 ¹³ / ₁₆	+ 1 ³ / ₈
3 ¹ / ₂ % " " "	60 ³ / ₈	60 ³ / ₈	59 ³ / ₈	— ⁷ / ₈
3 % " " "	52 ⁷ / ₁₆	52 ⁷ / ₈	51 ⁷ / ₈	— ⁹ / ₁₆
2 ¹ / ₂ % Cert. N. W. S.	44	43 ¹ / ₂	42 ³ / ₄	— 1 ¹ / ₄
5 % Oost-Indië 1915	85 ¹ / ₄	87 ¹ / ₄	—	+ 2
4 % Hongarije Goud	5 ¹ / ₁₆	5 ¹ / ₁₆	5 ¹ / ₁₆	—
4 % Oostenr. Kronenrente	2 ¹ / ₈	2 ¹ / ₂	2	— ¹ / ₈
5 % Rusland 1906	12	11	11	— 1
4 ¹ / ₂ % Iwagorod Domb... ..	9 ¹ / ₂	9	9 ¹ / ₂	—
4 % Rusland Cons. 1880	10 ¹ / ₈	10 ¹⁵ / ₁₆	10 ¹¹ / ₁₆	+ ⁹ / ₁₆
4 % Rusl. bij Hope & Co.	10 ¹ / ₁₀	10 ¹ / ₁₀	10 ¹ / ₁₀	—
4 % Servië 1895	19	19	19	—
4 ¹ / ₂ % China Goud 1898 ..	55 ¹ / ₈	55 ¹ / ₈	55 ¹ / ₈	—
4 % Japan 1899	58	58	58	—
4 % Argentinië Buitenl... ..	57 ¹ / ₄	57 ³ / ₈	57 ⁵ / ₁₆	+ ¹ / ₁₆
5 % Brazilië 1895	53	53	53	—
5 % " " 1913	51 ³ / ₄	51 ³ / ₄	51 ³ / ₄	—

Het verloop der overige afdelingen echter is uiterst nerveus geweest, hetgeen in de differenties der na te noemen fondsen niet voldoende tot uitdrukking komt. Vooral voor de *suikerafdeling* was men zeer zenuwachtig gestemd; op éénzelfden dag varieerden de koersen twintig procent en meer, hetgeen dan zelfs niet steeds onder groote omzetten tot stand kwam. De verklaring hiervan moet gevonden worden in de omstandigheid, dat het publiek als zoodanig zich veelal onzijdig betoont, niet veel ter beurze onderneemt en er de voorkeur aan geeft te wachten, tot er wat meer lijn en steun in de markt kan worden opgemerkt. De beurshandel wordt dientengevolge hoofdzakelijk beheerscht door de beroeps- en de dagspeculatie, die uit den aard der zaak ieder gunstig of ongunstig bericht naar de ééne of naar de andere richting sterk overdrijven. Bij een markt als de tegenwoordige, die niet den steun heeft van groote aankooporders, is het natuurlijk betrekkelijk gemakkelijk het geheele niveau te drukken en dit verklaart veel van het verloop gedurende de achter ons liggende berichtsperiode. Uit den aard der zaak is de beroepsspeculatie thans niet sterk geneigd groote hausse-engagementen te aangaan en de gansche constellatie is te zwak, om de vrij omvangrijke baisse-posities met vrucht te kunnen weerstaan.

Zelfs tegen het einde der week, toen de suikerberichten uit Indië gedeceideerd beter van toon waren, kon geen krachtiger tendens worden opgemerkt. De markt sloot dan ook lusteloos en op koersen, die aanmerkelijk van die der vorige week verschillen.

	9 Nov.	12 Nov.	15 Nov.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	179 ¹ / ₂	179 ¹ / ₂	179 ¹ / ₂	—
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	211	206	196	— 5
Rotterd. Bankvereniging..	138	138 ³ / ₄	138 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Amst. Superfosfaatfabriek..	155	151 ³ / ₄	154 ³ / ₄	— ¹ / ₄
Van Berkel's Patent	107	110	109 ³ / ₄	+ 2 ³ / ₄
Insulindé Oliefabriek	134	131	127 ¹ / ₂	— 6 ¹ / ₂
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	90	91 ¹ / ₂	90 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Ned. Scheepsbouw-Mij	120	120	120	—
Philips' Gloeilampenfabriek	880 ¹ / ₂	878 ¹ / ₂	852	— 28 ¹ / ₂
Vereenigde Blikfabrieken..	132	131 ³ / ₄	129	— 3
Compania Mercantil Argent.	218	212	206 ¹ / ₂	— 11 ¹ / ₂
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	302	287 ¹ / ₂	277	— 25
Handelsver. Amsterdam ..	707 ¹ / ₂	678 ¹ / ₂	660	— 47 ¹ / ₂
Linde Teves & Stokvis	159 ³ / ₈	158 ³ / ₄	158 ³ / ₄	— ³ / ₈
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	145 ¹ / ₂	143	143	— 2 ¹ / ₂
Tels & Co's Handel-Mij	117 ³ / ₄	116	112	— 5 ³ / ₄
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	275	299 ¹ / ₂	284 ¹ / ₂	+ 9 ¹ / ₂
Kon. Petroleum-Mij.	701	720	704	+ 3
Orion Petroleum-Mij.	71	73	71	—
Steaua Romana Petr.-Mij... ..	169	168 ⁷ / ₈	160	— 9
Amsterdam-Rubber-Mij.	177 ³ / ₄	167 ¹ / ₂	165	— 12 ³ / ₄
Nederl.-Rubber-Mij.	100	99 ¹ / ₄	99 ¹ / ₄	— ³ / ₄
Oost-Java-Rubber-Mij.	271 ³ / ₄	254 ¹ / ₂	249 ¹ / ₂	— 22 ¹ / ₄
Deli-Maatschappij	508	500	499 ¹ / ₂	— 8 ¹ / ₂
Medan-Tabak-Maatschappij.	309	310	304 ¹ / ₂	— 4 ¹ / ₂
Senembah-Maatschappij	635	620	612 ¹ / ₂	— 22 ¹ / ₂

In *petroleum-waarden* kon men feitelijk dezelfde situatie ontdekken, met dit verschil, dat hier nog vaak de indicaties

uit het buitenland de richting en de stemming hebben aangegeven. Deze waren werkelijk op sommige dagen nogal stimuleerend, doch toen ook Londen, Parijs en New York voor aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij de belangstelling verloren schenen te hebben, verkreeg ook voor dit fonds de baisse-stemming de overhand. Het behoeft nauwelijks te worden betoogd, dat aandelen Geconsolideerde Hollandsche Petroleum Maatschappij en Orion ook den drukenden invloed hiervan ondervonden, hoewel op een enkelen dag speciaal voor aandelen Geconsolideerde groot animo ontstond tengevolge van een omvangrijke koeporder van een der grootere commissiehuizen. Aandelen Orion werden hierdoor medegesleept; den volgenden dag echter was de tendens weder mat en in overeenstemming met den geheelen toestand.

De overige afdelingen behoeven eigenlijk geen afzonderlijke vermelding; de stemming was nergens opgewekt te noemen. *Rubbers* werden geaffecteerd door den dalenden rubberprijs te Londen; *scheepvaartwaarden* waren zeer flauw in verband met groote verkooporders, die slechts in gedeelten konden worden geëffectueerd. De voornaamste kooper was een der groote bankinstellingen; voor het overige waren de opdrachten gering.

	9 Nov.	12 Nov.	15 Nov.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	345	325	314 ¹ / ₂	— 30 ¹ / ₂
" " " gem. eig.	334	320	306	— 28
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij. .	210	210	210	—
Holl. Alg. Atl. Stoomv.-Mij. .	49	49	49	—
Hollandsche Stoomboot-Mij. .	150	150	150	—
Java-China-Japan-Lijn	222	219	219	— 3
Kon. Hollandsche Lloyd ...	126 ³ / ₄	124 ¹ / ₄	123	— 3 ³ / ₄
Kon. Ned. Stoomv.-Mij. ..	171	168	165 ³ / ₄	— 5 ¹ / ₄
Koninkl.-Paketsvaart Mij... ..	189	185 ⁷ / ₈	185	— 4
Maatschappij Zeevaart	205	205	205	—
Neerl. Scheepvaart-Unie... ..	203 ¹ / ₄	196 ¹ / ₄	192 ¹ / ₄	— 11
Nievelt Goudriaan	440	400	400	— 40
Rotterdamsche Lloyd	198 ⁷ / ₈	193 ³ / ₄	190	— 8 ⁷ / ₈
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg“	246 ¹ / ₂	246 ¹ / ₂	246 ¹ / ₂	—
" " „Nederland“ ..	230	219	212 ¹ / ₂	— 17 ¹ / ₂
" " „Noordzee“ ..	78 ¹ / ₂	75	75	— 3 ¹ / ₂
" " „Oostzee“ ..	205	200	200	— 5

De *Amerikaansche markt* vooral heeft zeer gevoelige verliezen geleden. Niet alleen waren de aanwijzingen van Wallstreet daar, om de stemming gedrukt te doen zijn, doch de reactie, op één enkelen dag, van den dollarkoers, heeft het schrikbeeld (voor houders van Amerikaansche fondsen ten minste) opgeroepen, dat het met de gestadige rijzing (van dit devies wel eens geëindigd kon zijn en dat derhalve het peil van de meeste Amerikaansche waarden zeer gevoelig zou moeten dalen, temeer, waar vele aanmerkelijk boven pariteit golden. Tot nu toe is deze vrees wel in het geheel niet bewaarheid, doch de schrik is nu eenmaal gekomen en liet zich niet meer zoo spoedig verdrijven. Het slot kwam dan ook aanmerkelijk lager.

	9 Nov.	12 Nov.	15 Nov.	Rijzing of daling.
American Car & Foundry ..	175	170	163	— 12
Anaconda Copper	137 ¹ / ₂	131 ¹ / ₄	123	— 14 ¹ / ₂
Un. States Steel Corp.	114 ⁵ / ₁₆	111 ³ / ₈	108 ¹ / ₄	— 5 ¹⁵ / ₁₆
Atchison Topeka	118 ⁷ / ₈	115 ³ / ₄	108	— 10 ⁷ / ₈
Southern Pacific	151 ³ / ₄	149 ¹ / ₂	142 ⁷ / ₈	— 8 ⁷ / ₈
Union Pacific	16 ³ / ₄	165	160 ¹ / ₂	— 8 ¹ / ₄
Int. Merc. Marine orig. Com.	21 ¹ / ₁₆	20 ³ / ₄	20 ¹ / ₄	— 1 ⁷ / ₁₆
" " " " prefs.	89	84 ¹ / ₂	81	— 8

In verband met den geringeren omvang der zaken, is de geldkoers ook lager geworden; geld op prolongatie is gemakkelijk verkrijgbaar a 3³/₄ tot 4 pCt.

GOEDERENHANDEL

GRANEN.

16 November 1920.

De berichten uit de West-Europeesche landen gewagen alle van gunstig weder voor de najaars-veldwerkzaamheden. De vroeg uitgezaaide wintergranen maken tengevolge van het zachter geworden weder reeds goede vorderingen. Uit Argentinië waren de berichten betreffende den stand van den a.s. tarweoogst een weinig varieerend, doch in het geheel genomen zijn de vooruitzichten gunstig, hetgeen duidelijk in de noteringen der Argentijnsche termij-markten tot uitdrukking komt, welke in de afgelopen week eene verlaging van ca. 60 centavos aantoonen. De prijzen van tarwe in Noord-Amerika waren gedurende de berichtsweek aan hevige schommelingen onderworpen, doch niettegenstaande er dagen waren van scherpe stijging, bewogen zich de noteringen over het algemeen in een

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Dec.	Mais Dec.	Haver Dec.	Tarwe Febr.	Mais Nov.	Lijnzaad Nov.
13 Nov. '20	179 ³ / ₄	74 ³ / ₈	47 ³ / ₈	18,95	9,05 ¹⁾	21,05 ¹⁾
6 „ 20	190	81 ¹ / ₈	52	19,45	9,25	22,60
13 Nov. '19	226	132 ¹ / ₂	73	14,20 ¹⁾	7,10 ¹⁾	25,—
13 Nov. '18	226	119 ³ / ₈	71 ³ / ₈	—	—	—
13 Nov. '17	220	121 ³ / ₈	64 ¹ / ₄	12,10 ²⁾	8,40	15,30 ⁴⁾
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 ³ / ₈ ¹⁾	36 ¹ / ₂ ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ per Jan. ⁴⁾ per Febr.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	15 Nov. 1920	8 Nov. 1920	15 Nov. 1919
Tarwe*	29,25	30,—	—
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	27,50	28,—	—
Mais (La Plata)	315,—	330,—	430,—
Gerst (48 lb. feeding) .. ²⁾	402,—	400,—	440,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ¹⁾	18,50	19,—	23,50
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ³⁾	220,—	225,—	307,50
Lijnzaad (La Plata)	595,—	650,—	900,—

¹⁾ p. 100 K.G. ²⁾ p. 2000 K.G. ³⁾ p. 1000 K.G. ⁴⁾ per 1960 K.G. ^{*} Hard/Red Winter Wheat nr. 2.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	8—13 Nov. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. t/daak 1919	8—13 Nov. 1920	Sedert 1 Jan. 1920	Overeenk. t/daak 1919	1920	1919
Tarwe	37.252	542.409	393.883	—	117.521	121.698	659.930	515.581
Rogge	21.054	168.194	72.166	—	752	19.953	168.946	92.119
Boekweit	—	2.825	4.324	—	—	—	2.825	4.324
Mais	10.372	358.024	171.966	—	56.511	14.897	414.535	168.863
Gerst	8.856	61.932	134.492	ca. 290	3.613	63.065	65.545	197.557
Haver	264	25.248	161.187	—	—	7.633	25.248	168.820
Lijnzaad	—	48.581	83.079	—	31.467	25.163	80.048	108.242
Lijnkoek	—	34.864	60.349	—	2.606	200	37.470	60.549
Tarwemeel	—	25.208	192.524	—	—	37.435	25.208	229.959
Andere meelsoorten	924	30.970	156.662	—	100	10.708	31.070	167.370

benedenwaartsche richting, zoodat December-tarwe te Chicago daalde tot op \$ 1,77¹/₂. Zeer begrijpelijk is, dat de boeren in Noord-Amerika met deze lage prijzen allerminst tevreden zijn, daar hunne kosten bij lange na niet gedekt worden bij een prijs beneden de \$ 2.— Men vreest dan ook, dat de lage prijzen voor tarwe een sterk verminderde uitzaai in de Vereenigde Staten tot gevolg zullen hebben. Op het einde der week toonden de markten een vastere stemming tengevolge van kleinere aanvoeren.

Mais bewoog zich gedurende de afgelopen week in steeds dalende richting; eusdeels het gevolg der aanzienlijke verzending der vrachten, anderdeels door de groote verschepingen van La Plata-Mais gedurende de laatste veertien dagen. Het schijnt, dat er ruim voldoende voorraden onderweg zijn naar Europa om aan de vraag te kunnen voldoen. Het aanbod van Noord-Amerika heeft vrijwel opgehouden. Overigens zijn de prijzen van Noord-Amerikaansche mais te hoog in vergelijking met Argentinië en den Donau. Alhoewel van den Donau het aanbod op aflading zeer is verminderd, werden houders van afgeladen partijen tot sterke prijsverlagingen gedwongen.

Gerst blijft steeds goed gevraagd, speciaal Donau-soorten, doch het aanbod vandaar is vrijwel nihil. Dientengevolge kon Amerikaansche gerst betere prijzen bedingen.

Haver zoo goed als niet gevraagd. De prijzen brokkelen, steeds af; de consumptie, zoowel hier als elders op het Continent, schijnt zich ruimschoots uit eigen oogst te kunnen voorzien.

Lijnzaad. Tengevolge van de goede oogstvooruitzichten zond Argentinië bijna dagelijks lagere noteeringen. De vraag was bij voortduring zeer gering.

Nederland. In tarwe kwamen hier in de afgelopen week slechts weinig afdoeningen tot stand. Naar Duitschland werden af en toe eenige zaken op aflading gedaan, doch groot was de omzet niet.

Mais op latere termijnen mocht zich steeds nog niet in eenige belangstelling van betekenis verheugen, niettegenstaande de belangrijke prijsconcessies, die dagelijks gedaan werden. Spoedig gewachte mais was van de zijde der consumptie slechts matig gevraagd. Tengevolge van zeer concurrent aanbod uit Antwerpen werden stoomende partijen belangrijk lager afgedaan dan de week daarvoor. De markt sluit flauw en ongeanimeerd. De termijnmarkt gaf ook zeer scherpe dalingen over alle termijnen te zien, doch in tegenstelling met de effectieve markt was de handel zeer levendig en kwamen zeer veel afdoeningen tot stand.

Mixed-mais vrijwel verlaten en te hoog in prijs. Galfox en andere Donau-soorten kalm. Voorraden zijn vrijwel geruimd.

In lijnzaad ging weinig om. In verband met de flauwe Argentijnsche koersen brokkelden de prijzen regelmatig af, doch koopers hielden zich zeer gereserveerd. Olie gaf eveneens een gevoelige daling te zien.

Voor lijnkoeken bestond aanvankelijk meer attentie, speciaal voor directe levering. Tengevolge van het zachtere weer is deze vraag evenwel zeer verminderd.

KATOEN.

Noteeringen voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands):

	15 Nov. '20	8 Nov. '20	1 Nov. '20	15 Nov. '19	15 Nov. '18
New York voor Middling ..	19,25 c	20,45 c	22,50 c	39,35 c	30,05 c
New Orleans voor Middling	18,25 c	19,25 c	20,50 c	39,50 c	29,38 c
Liverpool voor Fy Middling	15,65 d	16,39 d	17,74 d	25,83 d	22,13 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '20 tot 12 Nov. '20	Overeenkomstige perioden	
		1919	1918
Ontvangsten Gulf-Havens..	1641	1171	1134
„ Atlant. Havens	395	1002	668
Uitvoer naar Gr. Brittannië	511	704	548
„ „ 't Vasteland.	749	659	485
„ „ Japan etc...			

Voorraden in duizendtallen	12 Nov. '20	14 Nov. '19	15 Nov. '18
Amerik. havens.....	1286	1632	1343
Binnenland.....	1248	1117	1226
New York	?	92	126
New Orleans	?	458	355
Liverpool	855	658	244

¹⁾ Noteering van 14 Nov. 1919. ²⁾ Middling.

SUIKER.

Willet & Gray hebben hunne eerste raming van den wereldoogst 1920/21 gepubliceerd. De nieuwe Cuba-oogst is met 4.000.000 tons toegenomen, hetgeen niet aan de hoog gespannen verwachtingen beantwoordt. De Amerikaansche bietsuikeroogst wordt op 950.000 tons en de Europeesche oogst op 3.520.000 tons geraamd. Het cijfer voor Europa is ongeveer 300.000 tons boven F. O. Licht's-raming, welke laatste meer betrouwbaar is. De raming voor den geheelen wereldoogst inclusief Britsch-Indië is ca. 13¹/₄ miljoen tons hooger dan de raming voor 1919/20.

In Engeland werden de verkoopen van vrije suiker in veiling weer opgenomen. De afloop van een dezer dagen gehouden veiling — de eerste sedert Mei 1919 — was ken-

teekenend voor de tegenwoordige stemming voor het artikel in Europa; er was bijna geen vraag en het grootste gedeelte der aangeboden partijen werd teruggetrokken.

De Board of Trade-statistiek luidt:

	Oct. 1920	Oct. 1919	Jan./Oct. 1920	Jan./Oct. 1919
	ton	ton	ton	ton
Import rietsuiker ..	84.356	90.877	1.000.146	956.073
„ biet ..	—	—	—	1
„ geraffineerd.	116	23.629	116.685	342.282
Totaal	84.472	114.506	1.116.831	1.298.356
Voorraad in entrepot	297.300	281.150	—	—
„ raffinaderijen	34.350	23.450	—	—
Opbrengst „	72.622	67.221	682.898	689.237
Tot. binnenl. verbruik	80.922	105.743	984.017	1.251.076
Totaal export	1.738	5.651	12.456	34.820

De daling van den suikerprijs te New York is nog niet tot stilstand gekomen en in de laatste week liep de notering voor Spot Centrifugals met sprongen van $\frac{1}{4}$ ct. terug van 7,53 cts. tot 6,51 cts. Ook op de termijnmarkt werd belangrijk lager genoteerd, nl. 5,50 voor Dec., Jan. en Maart, 5,60 voor Mei, 5,65 voor Juli.

Op Java zijn prijzen weer aan het afbrokkelen en men verwacht tegen het einde der maand, wanneer de Novembercontracten afgewikkeld moeten worden, nieuwe financiële moeilijkheden en den val van zwakke speculanten. De laatste Java-notering van f 33 voor Superieur is ver boven de tegenwoordige Cuba-prijzen.

NOTEERINGEN.

Data	Amster- dam per lopende maand	Londen			New York 96 pCt. Centri- fugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per	Amer. Gra- nulated c.f.f.	
		Nov./Dec.	Nov./Dec.	Nov./Dec.	
10 Nov. '20	f —	Sh. 100/-	Sh. 51/-	—	\$ cts. 7,27
3 „ '20	—	100/-	46/6	—	8,03
10 Nov. '19	—	72/-	59/-	—	7,28
10 Nov. '18	—	64/9	—	—	7,28
11 Juli '14	—	—	—	—	3,26

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
13 Nov. 1920	484.000	7.825	2.463.000	10.000	11 $\frac{3}{4}$
6 „ 1920	462.000	8.175	2.297.000	10.350	12 $\frac{1}{4}$
30 Oct. 1920	420.000	7.750	2.305.000	9.950	12 $\frac{9}{16}$
13 Nov. 1919	424.000	11.250	1.848.000	17.500	16 $\frac{13}{33}$

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
13 Nov. 1920	63.000	1.133.000	300.000	4.585.000
13 Nov. 1919	82.000	1.002.000	124.000	2.412.000

HUIDEN.

Bericht van de firma Grisar & Co.

De markt voor gezouten exotische huiden was gedurende de afgelopen week zeer flauw; de „à tout prix” verkooporders der laatste weken maken de koopers hoe langer hoe meer angstig om iets te ondernemen. In droge huiden zijn tot verlaagde prijzen groote transacties afgesloten (in Buenos Aires Americanos) en verkoopers zijn thans niet meer bereid om aan de laagste noteringen af te geven. Noord-Amerika kocht 40.000 gezouten Frigorifico-huiden, October-slagting, op basis van 43 $\frac{1}{2}$ Goudpesos.

Inlandsche huiden: Het blijkt, dat in de landen, waar de uitvoer verboden is, zooals in Frankrijk, België en Duitschland, de productie grooter is dan het verbruik. Het gevolg is, dat zich in die landen voorraden opstapelen, die voor lage prijzen aangeboden worden en onze markt sterk beïnvloeden; vandaar dat hier geen zaken tot stand komen. De prijzen aan de abattoirs zijn nog van 45 tot 50 cent.

Kalfsvellen: flauw; men koopt thans versch à

f 4,25, tegenover vorig jaar Nov./Dec. tegen f 15/16 per stuk.

Paardehuiden: nominaal.

Looistoffen: men offreert Quebracho op levering tegen f 41.—.

13 November 1920.

RUBBER.

De markt bleef zeer flauw gestemd in de afgelopen week en een verdere daling vond plaats.

Zaken bleven ook thans weder tot een minimum beperkt.

De noteringen zijn: einde vorige week

Prima Crêpe loco	f 1,50	f 1,80
Smoked Sheets loco	„ 1,40	„ 1,45
Prima Crêpe December	„ 1,55	„ 1,62 $\frac{1}{2}$
Smoked Sheets December	„ 1,45	„ 1,47 $\frac{1}{2}$
Prima Crêpe Januari/Maart	„ 1,65	„ 1,75
Smoked Sheets Januari/Maart	„ 1,55	„ 1,65

16 November 1920.

COPRA.

De markt was deze week zeer flauw gestemd en er was ten slotte alleen vraag voor stoomende partijen op Hamburg.

De noteringen zijn:

Java f.m.s. November/December afl.	f 64,—
Ned.-Ind. f.m.s. „ „ „ „	„ 63,50
„ Mixed „ „ „ „	„ 62,—
„ f.m.s. November/Januari afl.	„ 62,50
„ Mixed „ „ „ „	„ 60,50

16 November 1920.

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Ijzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
15 Nov. 1920..	nom.	85.17/6	237.-/-	34.10/-	34.15/-
8 „ 1920..	nom.	90.7/6	251.17/6	35.15/-	37.10/-
18 Nov. 1919..	nom.	98.17/6	283.7/6	34.7/6	47.-/-
18 Nov. 1918..	nom.	122.-/-	325.-/-	30.-/-	52.-/-
17 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

GRAAN.

Data	Petro- grad Londen/ R'dam	Odessa Rotter- dam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotter- dam	Bristol Kanaal	Rotter- dam	Engel- land
8/13 Nov. 1920	—	—	—	—	75/-	75/-
1/6 „ 1920	—	—	13/6	13/6	85/-	85/-
10/15 Nov. 1919	—	—	¹⁾ f 75	²⁾ 8/6	195/-	²⁾ 65/-
11/16 Nov. 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 $\frac{1}{4}$	1/11 $\frac{1}{4}$	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bor- deaux	Genoa	Port Said	La Plata Rivier	Rotter- dam.	Gothen- burg
8/13 Nov. 1920	20/-	27/6	27/6	37/6	—	—
1/6 „ 1920	25/-	30/-	37/6	40/-	—	—
10/15 Nov. 1919	60/-	77/6	70/-	50/-	f 10,-	Kr. 40
11/16 Nov. 1918	69/-	101/3	200/-	120/-	—	„ 50
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rûst)	Vladoo- stock West- Europa	Chill West Europa (salpeter)
8/13 November 1920..	80/-	112/6	—	100/-
1/6 „ 1920..	77/6	110/-	—	100/-
10/15 November 1919..	120/-	175/-	—	230/-
11/16 November 1918..	—	—	—	—
Juli 1914..	14/6	16/3	25/-	22/3

¹⁾ Per ton stukgoed. ²⁾ Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.
Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

RIJNVAART.

Week van 8 tot 15 November 1920.

In de afgelopen week is het water op den Rijn ongeveer 10 c.M. gevallen, zoodat de belemmeringen, welke de scheepvaart ondervindt, er niet minder op zijn geworden. De schepen kunnen slechts met een zeer geringen diepgang van de Ruhr bergwaarts vertrekken en vele schepen, welke van Rotterdam/Antwerpen met bestemming naar den Boven-Rijn onderweg waren, moesten gelicht worden.

Het sleeploon Rotterdam—Ruhrort kon in de afgelopen week, meer in verband met dezen moeilijken toestand dan wel door grootere aanvoeren van overzee, eenigszins aantrekken; van 180-cents-tarief van het begin dezer berichtsweek liep het geleidelijk op tot het ongeveer 225-cents-tarief.

Ook de scheepshuren werden hooger. Werd in het begin der week nog tegen 7 cents per dagton gecharterd, in de 2de helft werden schepen tegen 10, 11 en zelfs 12 cents voor reizen naar den Boven-Rijn en terug aangenomen.

De erts-vracht Rotterdam—Ruhr bedroeg ongeveer f 2,70 per last met $\frac{1}{4}$ lostijd.

Antwerpen. In Antwerpen werden schepen aangenomen voor reizen naar de verschillende Rijn-stations tegen ongeveer 32 centimes per ton per dag.

Ruhrort. Het sleeploon van Ruhrort naar den Boven-Rijn bleef de geheele week op ongeveer Mk. 55.— per ton genoteerd. De vaart van Mannheim naar Straatsburg werd zoo goed als geheel opgeheven wegens den lagen waterstand.

Voor scheepshuren van de Ruhr naar den Boven-Rijn moest Mk. 1.25 tot Mk. 1.35 per ton per dag betaald worden.

De exportkolen-vracht liep van f 1,70 per ton tot f 2 per ton met vrij sleepen op.

Cauber Pegel noteerde einde der week 90 c.M.

INKLARINGEN.

IJMUIDEN.

Landen van herkomst	October 1920		October 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	17	7.718	7	9.309
Groot-Brittannië	53	48.343	36	22.457
Duitschland	35	32.561	18	11.297
Noorwegen	1	262	1	344
Zweden	12	4.484	16	10.213
Denemarken ..	5	2.231	2	1.995
Rusland-Oostz.h.	—	—	2	797
Finland.....	51	27.152	1	814
België	4	631	3	1.258
Frankrijk	13	5.975	8	3.279
Spanje	3	2.386	2	1.365
Portugal	3	2.915	3	2.346
Oosteur. Hong., Griekenland..	1	1.118	—	—
Levant	2	2.973	1	977
Over. Wk. Afrika	4	6.775	—	—
Ned. Oost-Indië.	4	16.421	5	22.326
And. Aziat. hav.	—	—	2	9.091
Vereen. Staten..	5	12.731	2	6.603
Ned. West-Indië.	—	—	—	—
Ned. Antillen..	3	4.990	2	3.067
Argentinië, Uruguay	6	29.880	11	28.111
Over. Z.-Amerika	3	10.370	—	—
Totaal	225	219.898	122	135.049
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	104	139.897	78	93.874
Britsche	26	32.475	14	23.604
Duitsche	79	26.975	21	10.279
Noorsche	4	1.415	2	972
Belgische	4	5.078	—	—
Fransche	2	1.318	—	—
Zweedsche.....	4	1.499	4	1.701
Vereenigde Stat.	2	8.093	2	1.529
Andere	1	3.148	1	3.090
Totaal	225	219.898	122	135.043

(Vereenigde Scheepsagenturen van Halverhout & Zwart en Zurmühlen & Co.)

NIEUWE WATERWEG.

Landen van herkomst	October 1920		October 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	45	28.912	43	20.954
Groot-Brittannië	313	275.354	220	141.038
Duitschland	82	64.680	57	34.355
Noorwegen	24	35.478	8	4.326
Zweden	53	35.854	31	15.361
Denemarken....	10	3.949	2	263
Rusland-Oostz.h.	1	1.277	—	—
Finland.....	8	8.036	11	8.312
België	15	17.465	14	26.881
Frankrijk	100	82.502	103	88.591
Spanje	21	29.419	7	4.624
Portugal	3	2.710	—	—
Italië.....	12	31.717	—	—
Rusland-Zw. Zee	2	3.487	—	—
Roemenië	5	9.128	—	—
And. Midd. Zeeh.	3	3.542	—	—
Senegal, Dakar.	—	—	5	7.952
Over. Wk. Afrika	5	6.372	3	5.358
Zuid-Afrika	—	—	1	1.482
Zuid W.-Afrika .	1	2.393	—	—
Voor-Indië	2	9.169	2	7.023
Achter-Indië ..	1	4.425	—	—
Ned. Oost-Indië	4	17.813	6	21.482
And. Aziat. hav.	—	—	4	15.382
Australië	—	—	9	19.993
Vereen. Staten..	98	344.243	56	166.877
Canada	2	5.892	—	—
Midden-Amerika	—	—	1	1.431
Nederl. Antillen	1	1.185	—	—
Brazilië.....	1	3.253	—	—
Argentinië	13	35.383	18	31.795
Chili	1	3.034	—	—
Cuba	1	2.108	—	—
Totaal	827	1.068.780	601	624.380
Periode 1 Jan.— 31 October ..	5.438	6.504.797	4.192	4.193.896
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	216	238.569	159	133.830
Britsche	220	356.287	148	136.467
Duitsche	115	43.689	73	30.433
Noorsche	72	81.120	45	49.424
Belgische	4	6.333	4	2.803
Fransche	54	49.466	74	65.092
Zweedsche.....	40	36.220	25	21.973
Deensche	41	49.783	10	11.069
Vereen. Staten..	41	153.516	46	133.377
Andere	24	53.797	17	39.912
Totaal	827	1.068.780	601	624.380

¹⁾ 1913, 9.618 schepen met 11.721.729 N. R. T.

(Dirkzwager's Scheepsagentuur Maassluis.)

DELFIJZL.

Landen van herkomst	October 1920		October 1919	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	—	—	8	562
Groot-Brittannië	2	1.482	—	—
Duitschland	22	2.241	29	2.842
Zweden	12	1.072	9	1.520
Denemarken....	1	90	—	—
Rusl.—Oostzeeh.	—	—	1	806
Finland.....	18	5.087	12	2.319
Totaal	55	10.572	59	8.049
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	17	1.184	24	2.426
Duitsche	36	8.316	35	5.623
Andere	2	1.072	—	—
Totaal	55	10.572	59	8.049

(A. van Dijk.)